

Ki tud eligazodni... agunk nem tetszik... rfiakat — valoszi... hogy milyen ros... Valóságos szegyen... g gyüroti ruhában... eked kellene figyel... ste legyen egy ki... en rád hallgat. Ma... hittem, hogy a föld... hogy a gyufa miatt...

... mi volt az del... arlak kerdezni... . Még így sohase... elremültem.

rossz hangulat... kurzusok... vagy... nciálul beszélünk... ha mások szóra... nem látad, hogy... ő úgy állt az ajtó... a fa mögött... mert önéki hirtelen... ki nem tetszik, ne... kedvünket... én... a hangulataival, felőlem azt, amit

Az estélyi toilletta... lván elkészült: sőt... tek ki a szobából... t, a fény meg ki...

...dben ült az otto... en szót. De külö... általán nem fajt... szerkezet, mely az... egész csöndes volt... üleg eltört. Erre... m remegett meg... rag... se gyülő... semmi. Nyugodtan... óvatosan lelopo... üll az asztalához... rek közé került

beszelt hozzájuk s... ok hallgatását is... Vacsora után üd... ba ment, lekötött... felesége csak sok... s miután azt hitte... velközött. Csak... e súlyos és nyu...

...g és adas-velel... cinctuete Carl... hírcikkleteket... tróka „Capak”... rakatát

...NI A... g és adas-velel... cinctuete Carl... hírcikkleteket... tróka „Capak”... rakatát

...NI A... g és adas-velel... cinctuete Carl... hírcikkleteket... tróka „Capak”... rakatát

...NI A... g és adas-velel... cinctuete Carl... hírcikkleteket... tróka „Capak”... rakatát

...NI A... g és adas-velel... cinctuete Carl... hírcikkleteket... tróka „Capak”... rakatát

...NI A... g és adas-velel... cinctuete Carl... hírcikkleteket... tróka „Capak”... rakatát

...NI A... g és adas-velel... cinctuete Carl... hírcikkleteket... tróka „Capak”... rakatát

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

Ohaj, Str. Baron L. Pop 10

TELEFON: 9-77

Nappali telefon (nyomda) 2-02

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre... 1150 Lef

Félévre... 600 "

Három hónapra... 350 "

Évi kiadás... 100 "

Kiadv. I. évf. 23. szám

1928. január 29 Vas. nap

5688 Söbör

Censurat: 6216

UI KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad a parlamentben

A híres kormánybuktató kampány megkezdődött. A nemzeti parasztpárt szenátorai a kamara tribünájáról kemény igazságokat és kemény vadakat vettek a kormány szemébe. És az összes vadak között visszatero refrainnek minden egyes szónok beszédében az erdélyi rombolások szerepeltek, amelyek elsősorban járultak hozzá ahhoz, hogy a jelenlegi kormánnyal szemben annyira bizalmatlanul viselkedik a külföld közvéleménye.

Nem mi mondjuk most, de azok a pártvezérek, akik az utóbbi hetekben bejárták Európa valamennyi metropolisát: Raducanu szenátor, Madgearu és Mihai Popovici, akik a parlament tribünájáról hívták tetszre a kormányt a Nagyvárad és kolozsvári eseményekért, amelyek annál súlyosabb viszhangot kellettek külföldön, mert a kormány hivatalos távirati iródája le akarta tagadni az eseményeket és mert a megtört szankciók elsősorban nem a bűnösök és felbújtók ellen, hanem kisebbségi polgárok, sőt zsidók ellen irányultak.

Az ellenzéki szónokok valamennyi vádját liparizozni igyekezett Duca belügyminiszter és Vintila Bratianu miniszterelnök. Ami a gazdasági térszer támadását illeti, Bratianu Vintila még azt a kijelentést is megkockáztatta, hogy egy ebben a kérdésben, mint a többi fontos államjogi kérdésben nincs különbség a liberális párt és nemzeti parasztpárt álláspontja között. Duca loikus okfejtései csak akkor érdekeltek el, amikor a nagyváradai rombolásokból kifolyólag foganatosított és fozantosítandó kormányintézkedéseket igyekezett menteni. Ezzel a pottnál a kormány magyarázkodása a postahivatal egy egyszerű grammatikai tévedésére szorítkozott.

A belügyminiszter szerint a külföldre juttatott hírekért nem a Hador és nem a kormány tartozik a felelősséget viselni, hanem a posta, amely „des fenestres” helyett „deux fenestres” szöveget továbbított. Szóval a kormány illetve a Hador helyesen akarta informálni a külföldet, mert az táviratozta, hogy Nagyváradon ablakok törtek be, amit a posta fatális tévedésből két ablakra redukál.

Ezzel a magyarázattal azonban a tényleg bekövetkezett. Egyáltalában nem kellemes nekünk és nem kellemes az ország egyetlen polgárának sem, hogy az országról külföldön bizalmatlanságot keltő hírek keringjenek. Nemcsak pszichikai, de materiális értékünk is a tökéletes külső és belső konszolidációt sovározza, amely egyedül lehet alapja a komoly termelési munkának, az ország jólétének és felvirágzásának. Ehhez a konszolidációhoz azonban nem ilyen grammatikai okoskodással lehet eljutni. A konszolidáció felé vezető egyetlen út annak felismeréséből áll, hogy minden antiszemitizmus zavargás és minden rendbontás nemcsak hogy megcsúfolja az emberi méltóságérzetet, nemcsak, hogy konkolyt bont el az ittlő népek közé, nemcsak,

hogy az ország alkotmányába és törvénybe ütköző cselekedet, de alkalmas arra is, hogy az ország morális és anyagi hiteletét a külföldön lerontsa.

A nemzeti parasztpárt kiküldöttjei saját szemükkel látták, saját füleikkel halották, hogyan vélekednek a nyugati metropoliszaiban a nagyváradai vandálműshoz hasodló eseményekről. Aki ottól az atmoszférától meg akarja szabadítani

az ország presztizsét, annak tudnia kell, erős kezű mutatni mindenkivel szemben, ahinek tevékenysége a rend megőrzésére irányul. Nincs jobb preventív intézkedés a barbár események megismétlődésének megakadályozására, mint a szigorú szankció, amely egyszer és mindenkorra kedvét szegi mindenkinek attól, hogy újabb vállalkozásba bocsátkozhasson.

Sajnos, eddig a komoly szankciókat nem igen láttuk. A rombolásoknak gyarapítottjai egyre enyhébb büntetéssel

szabadultak meg a felelősségtől. Nagyváradot a nemzeti parasztpárt újabb a parlament tribünájára hozta. Ebből az alkalmából aktuális lett a kérdés és a kormány, ha komolyan akar felelni azokra a felelősségteljes interpellációkra, amelyek a külföldön gyűjtött tapasztalatok alapján épültek fel, akkor meg kell mutatnia, hogy komolyan szándékában van egyszer és mindenkorra még a lehetőségét is megakadályozni az események megismétlődésének.

Az olasz lapok az olasz politika diadalaként könyvelik el Titulescu római látogatását

Az angol lapok Titulescu tapintatát dicsérik

Róma, január 28. Az olasz lapok még mindig Titulescu római látogatásával foglalkoznak. A kormányhoz közelálló „Tribuna” Titulescu látogatásával kapcsolatban megállapítja, hogy a román külügyminiszter római látogatása az olasz politika diadalát jelenti.

Hiába próbálták meg — írja a lap — Olaszország elszigetelését, ez a szándék nem vezetett sikerre. Olaszország elleneségei a kisanantantot akarták kijátszani Olaszország ellen. Azonban hiába akarták bujdosítani Jugoszláviát Olaszország ellen, tervük sikertelen maradt és az sem sikerült, hogy Romániát és Görögországot bizalmatlanná tegyék. Olaszország irányában, Románia felismerie, hogy érdekei ellen való volna az Olaszországtól való elszigetelés, amelytől erős támogatásra számíthat. Románia, mint minden más balkáni állam, akkor fogta fel jól érdekét, ha jóviszonyban él Olaszországgal. Románia nem engedte magát félgyevezetni nyugatalankodó szomszédja ingadozása által s így nem tette ki magát annak a veszedelemnek, hogy túrné kelljen bizonyos okból (nyilván Franciaországra céloz a lap) azt az esztelen ellenőrzést, amelyet a Balkán fölött gyakorolni akartak.

orosz háboru eseten Románia életkérdése lehet, elsősorban az angol hajóhadtól függ.

A francia lapok közül a „Petit Parisien” annak az óhajának ad kifejezést, hogy Titulescu nyilatkozatai minden kétséget kizáróan és megnyugtatóan azokat az aggodókat, akik a kollektív tárgyalások elmaradásáért irányváltást látnak Bukaresti politikájában. A lap szerint Titulescu alkalmiára és a Balkán befolyásolásra vonatkozó kijelentései szintén igen jó hatást keltenek.

Genf, január 28. A Népszövetség főtitkárságának egyik magasrangú tisztviselője kijelentette, hogy a Magyarországnak küldendő jegyzek átadását bizonytalan időre elhalasztották. Az sem lehetetlen, hogy az ügy eddigi kivizsgálásával is megelégszenek az illetékes hatáknak.

A francia sajtóban ma rendkívül terjedő hangyú cikk jelentek meg Titulescu római tárgyalásáról. Általában az a vélemény alakult ki, hogy addig, míg Titulescu nem jön Párisba és közvetlenül nem tárgyal Brianddal, nem kell izgatni a francia közvéleményt Románia külpolitikájának irányváltásával.

A „Petit Parisien” hangsúlyozza, hogy nem kell félni az új román orientációtól, sőt inkább örülni kell annak, mert a román—olasz közeledés enyhíti a feszültséget Róma és Páris között.

Prága, január 28. A cseh sajtó óvatosan kommentálja Titulescu római útját. A „Lidove Noviny” nem hiszi, hogy Románia elkanyarodna a kisanantantól. Románia, a lap szerint, egyenesen arra van hivatva, hogy Olaszország és Jugoszlávia között közvetítsen.

Kedvező fordulat várható a román-magyar optánsper ügyében

Titulescu római tanácskozásai után megváltoztatta álláspontját Magyarországgal szemben

Páris, január 28. A Népszövetség legutóbbi ülése óta a magyar—román optánsper körül állandó tárgyalások folytak. Ezek a tárgyalások az utóbbi hetekben kedvező fordulatot vettek és minden jel arra vall, hogy Titulescu római tanácskozásaival egyidejűleg megváltoztatta Magyarországgal szembeni álláspontját. Ez a változás rendkívül biztató előjel arra, hogy az optánsperben Románia nem fog elzárkózni egy méltányos pénzügyi megegyezéstől. Ezen pénzügyi kérdések megoldására Titulescu Párisba rendelte a pénzügyi szakembereket, ahol közvetlenül fog tárgyalni velük ebben a kérdésben. Megbízható értesülések szerint, Titulescu Párisban érinkezésbe akar lépni a magyar delegátusokkal is, hogy a pénzügyi megegyezésről tárgyaljon.

Egyi helyzetét. Miután Apponyi Genfben kijelentette, hogy az optánsperben Magyarország kész a megegyezésre, feltéve, hogyha olyan ajánlatot nem kap, amelyet könytelen visszautasítani, a tárgyalások megindulása valószínűnek látszik. Most már csak az a kérdés, hogy a román kormány milyen feltételek mellett hajlandó kártalanítani az erdélyi birtokosokat.

URANIA - MOZGÓ

Lon Chaney és Eleonor Boardin kiváló művészek

Kelet lángokban.

nagyszerű filmükben. Nonopol Fan

Jön köze kezd műsorban Harry Liedtke Fekete hegyek királya c. filmben

Vasárnapi előadások a Magyar Színházban

3-kor: Dolly (Operette-repriz. Új szereposztással. Olcsó helyárak). 6-kor: Külváros (Ujdonság, 4-edszer. C bérletben). 8-kor Muzsikus Ferkó (Kolbay Ildikóval. Kun Magda vendégjátékával)

IRÓK ÉS IRÁSOK

Egy nagy holland zsidó költő emlékezete

(Amsterdam, 1928 január 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hollandia minden időben nagy hálával adózik fiairól, akik az ország iparát, kereskedelmét, kultúráját oly magas színvonalra emelték, hogy bármely állammal felveheti a versenyt minden téren. Még hangosak a nagy városok az impozáns ünnepektől, amelyekben a bátor pilótákat, a holland-indiai repülőut hőseit ünnepelték. Az ország tudja mivel tartozik azoknak a mérnököknek is, akik, dacára Hollandia kedvezőtlen fekvésének és talajának, nagyszerű eredményeket értek el hidak, zsilipek építésénél, főleg tavak kiszáritásánál.

Az irodalom, művészet, tudomány sem a legutolsó ebben az országban. Valahányszor egy-egy nagyság születésének vagy halálának évfordulója van, Hollandia — a hivatalos és nem hivatalos — nagy embernek kijáró tisztelettel és kegyelettel ünnepli őt.

Most lesz 350 éve annak, hogy Jacob Cats, a nagy holland zsidó költő Brouwershaven-ben született. Már mint fiatal gimnazista nagy hajlamot mutatott a nyelvek és irodalom iránt. Leidenben iratkozott egyetemre és ott alkalmat volt összejönni a világ minden tájáról idejött diákokkal, látókörét szélesíteni. A leideni egyetemen jogot tanult, s innen Oxfordba és Cambridge-be ment, ahol mint jogász működhetett. Angliából visszajön Hollandiába és Zeeland székelyén, Middelburgban telepedett le végképp, ahol ügyvédi irodát is nyitott. Munkáján kívül nagy érdeklődéssel foglalkozott a természetrajzzal és szívesen időzött itt gyakran, mert ideje nagyon is engedte. A munkahelyi magány, a regényes milieu, amely a vidéket uralta, az Északi-tenger mormolása, áthaladó hajók színes látványa és a festői hollandi népviseletek, megteremtették hatásukat... Jacob Cats költő lett.

Hollandia, amely akkor széthúzó provinciákból állott, nagy zseniket termelt ki magából azokban az időkben. Maga az állam még a szomorú emlékeztető spanyol megszállás nyomait hordozta magán és szerves politikai életéről még nem lehetett szó. Mindenki tehát, aki némi jogi és államtudományi képzettséggel bírt, a politika szolgálatába kellett álljon. A kiválóságok irodalmi, művészeti, tudományos tevékenységét fejtették ki, mert hiányzott belőlük a politikai iskolázottság. Ezért Cats is, aki eredetileg jogász, mint indult, az irodalmi pályát szívesebben választotta. De az államnak politikai feladata volt, akik széles látókörrel az ország jövőjét kellett felépíteni. Ezek közé Jacob Cats-ot is besorozták, aki politikai pályája során polgármester, gazdasági szakértő és angliai követ is volt. II. Károly király pedig lovaggá avatta.

Költészete ilyen módon sok oldalúvá fejlődött, az ország herozi küzdelmét a szebb, boldog jövőért nagyszerű költő, munkákra inspirálta. Feleségét korán veszítette el s 9 gyermekével magára hagyta a költőt és államférfiut, aki örökké gyászolta neje elhunytát. A legboldogabb családi életet élte, amely szép lírai költeményekben van megörökítve. A családi boldogságról, a hűségről írott költeményei, románcai még ma is a nagyon népszerűek a holland nép körében. Művei közül a leghíresebbek a Maagdenplicht en herderskracht, Zelfstryd, Manlyke achtharheid, Houwelyck című verseskötetei, amelyek nagyon sok — még ma is kényes — családi problémát boncolgat egy lélekbuvár mesteri kezével. Fialtal volt még, amikor özvegy maradt és soha nem foglalkozott komolyan azzal a gondolattal, hogy újból házasodjon. Verseiben éles fájdalom fejezi ki a gyerekei árvaságát és tragikus allegóriában adja értésül gyermekeinek:

*Als van twe gepaarde schelpen
D'ene breekt, of wel verliest,
Niemant sal u konnen helpen,
Hoe men soekt, hoe nau men kiest.
Aan een, die met eifen randen,
Juist op d'ander passen sou.
D'oudste zyn de beste panden,
Niets aan gaat voor d'eerste trou.

• Ha két boldog nádszál közül egyik összezúródik vagy elvesz, nem fogja senki pótolni, bárhogy keressek vagy válasszak. Ha egyik a másikhoz illik, nem tudja azt senki helyettesíteni, mert az első a legjobb, a leghűségesebb.

A zeelandiak ismerték fel először Cats nagy költői rátermettségét és ezért a derek zeelandiak igen büszkék voltak rá. Új irányt teremtett, a vallásos költészet és misztikus poétika eltagolt utjait Cats új magvakkal hintette be. Követői szintén híres holland költők: Van Beaumont, Johan de Brune, Anna Roemur Visscher, Pater Adrianus és mások, akik az u. n. dortna Roemur Visscher, Pater Adrianus és mások, akik az u. n. dortrecht iskolához tartoztak, mert Cats igen sokáig élt Dortrechtben, mint polgármester. Már korábban is nagy közkezdveltségnek örvendhetett, a bírálók javára

Kétévi börtönre ítélte a kolozsvári törvényszék egy cigányt, akihez „hozzáragadt” három ló

(Cluj-Kolozsvár, január 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Humorosan kezdődött, de annál szomorúbban végződött a kolozsvári törvényszék negyedik szekciója előtt az a bűnpör, amelynek vádlottja Lakatos János és Lingurar Josif cigánylók voltak.

A vádirat szerint Lakatos János az elmúlt év augusztusában Lingurar Josif segítségével több lovat lopott el, majd marhaleveleket szereztek és ezeket meghamisították a lopott lovakat eladták.

Lakatosnak vonzóereje volt

Decusara tanácselnök a vádirat felolvasása után megkezdte a vádlottak kihallgatását.

— Loptál-e lovat? — tette fel a kérdést Lakatosnak az elnök.

— Nem nagyságos bíró ur, én soha életben nem loptam. Ugy történt kérem, ahogyan most el fogom mondani, nem pedig, ahogyan a csendőrségben mondtam el.

— Ott talán megverték és úgy kényszerítettek vallomásra?

— Éjjel-nappal vertek, mindaddig, amíg nem azt mondtuk, amit a csendőr urak akartak, — volt a válasz.

— Mondd tehát el, hogy loptatok el a lovakat.

... És Lakatos vallani kezdett:

— Hazafelé tartottam, amikor Sanc-

A „CANADIAN PACIFIC” és „ROYAL MAIL”

hajózársaságok nagyromániai vezérképviselője a

„TRANZIT”

BUCUREȘTI, Calea Griviței No. 157.

Clujon fiókirodát állít fel.

Jó referenciákkal rendelkező reflektánsok küldjék be ajánlatukat a központi irodához:

„TRANZIT” București, Calea Griviței 157.

rták a nagy hasonlatot költészete és család életé között. A holland nép Cats apóknak nevezte el és nevezi ma is annak, amely nev kétszeresen kijárt neki. Azért, mert a hrai költészet apjának tekinthető, meg aztán, mert 82 éves koráig dolgozott nagy népszerűség közepette, irodalmi és politikai téren. Utolsó műve saját korának gondolatait, érzelmeit, képességeit tartalmazza. A címe: Nyolcvan éves élet. Elevenen és könnyedén írja meg ebben a műben a nyolcvan éves ember érzésvilágát, szomorú lefegyverzettségét, erőtlen gyötközéseit. Mit szólhattak két

évszázad múlva azok a kritikások, akik az „örög ember nem vén ember” axióma mellett lettek hitvallásúak...

Későbbi korok kritikusa vád alá helyezték és a műve miatt kétségbe vonták az éremtörténet igazolóját. Ha utolsó műve nem is felelt meg mindenki ízlésének, hatalmas könyvtárnak beillő műveit Hollandiában mindenki ismeri. És ma amikor nagy ünnepek keretében adóznak emlékeztetőnek, minden hollandus évszázad arra gondol, hogy Jacob Cats utal nyitott a későbbi holland irodalomnak.

— Add nekem, mert én felhasználhatom azokat. Kertem őt mert eszembe jutott, hogy a rédiák jók lesznek a lovaknak. Valahonnan gummit szereztem és és kitöröltem azt, ami a malacokról volt a cédulákon, majd megkértem Lingurar Josif galgói barátomat, hogy töltsse ki a két blankettát az én lovaimról, bementek adatok szerint. Lingurar jó barátom volt és megcsinálta a passzusokat. A passzusokkal felszerelve, behajítottam a lovakat Nagysomkútra, ahol azokat sikerült eladnom Kis Sándor ottani gazdának. Lakatos bevallotta még, hogy egy lovat a falu határából vitt magával s azt is Kisnek adta el.

Egy millió évre ítélik el ha bűnös vagyok

A másodrendű vádlott, Lingurar Josif hajmeresztő esküdözés közepette tagadja a lovásban való részvételt, kijelenti, hogy valóban segített Lakatosnak kitölteni a lópasszuszt, de nem tudott arról, hogy lopott lovakról van szó.

— Tehát nem éri magát büntetésnek, — tette fel a kérdést Decusara elnök.

— Egy millió évre ítélik el a tekintetes bíró, ha én loptam. Mindig becsületes ember voltam és az is maradok. Nem loptam el én soha egy gondbotlót sem.

A bíróság ezután Sanerianu Demeter károsult tanút hallgatta ki. Működés az elnök figyelmeztette, hogy a hamis tanúzás a bíróság öt évi börtömmel sújtja feltette a szokásos kérdést: Nincs-e valamilyen érdekközössége a vádlottal? nem-e rokonok?

Tanu: De Elnök ur, az Isten szerelmére, csak nem látom cigányt... és közben keresztet vetett magára.

— Milyen embernek ismeri a vádlottat, kérdezte az elnök.

— Amilyennek kinéz, volt a válasz.

A következő tanuvallomások is hasonlóan humorosak voltak.

Lakatos Vasile tanu, aki a döglött malacrédiákat átadta L. Joannak, nem rokona sem ismerőse a vádlottaknak.

— Soha nem láttam őket s akkor beszéltem névrokonommal először, amikor én szerencsétlenségemre házám előtt éppen szétakartam tépni a rédiákat.

Az ügyész lólopás és okirathamisítás miatt a vádlottak súlyos elítélését kérte.

Saragea védő hangsúlyozta, hogy a tanúk egymással ellentmondó vallomásokat tettek. Lingurar bűnössége pedig semmilyen bizonyítékkal nincs alátámasztva.

Lakatos Joant lólopásért és okirathamisításért kétévi, Lingurar 6 hónapi börtönre ítélték.

Érdekes, hogy Lingurar csak védője hosszúságára volt hajlandó felelkezni.

(h. e.)

Azon tény!
hogy

Avalódi Franck kenyérszárítóval a legjobb és a legfinomabb babkávét párlék, senkinek másíthatja meg.

Finom ízű és a tisztasága nagy kiadósága pedig előnyös használatiért szavatol De

Valódi Franck kell legyen. Biztosítékul szolgál, ha a csomagocskák a „kényeskedő” védjeggyel vannak ellátva.

HEINRICH FRANCK SÖHNE S.A.B. BUCUREȘTI-BRAȘOV

Aki jó, tiszta és izletes kenyeret akar, fogyasszon HELLMANN-féle kenyeret. Vigyázzon a HELLMANN jelzésre

A nagyváradi zsidó kórház nem reflektál a Mosoiu tábornok által felajánlott két ágyalapítványra

Bunescu volt rendőrprefektus megint ártatlansági bizonyítványt kér a nagyváradi zsidó hitközségektől

(Oradea-Nagyvárad, január 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közismert dolog, hogy a képviselőválasztások idején Mosoiu Traian tábornok különböző ígéretet tett a nagyváradi zsidóságának, ha szövetségbe lép a liberális párt jelöltjeit foglalkoztatni. A választásokon erős küzdelem után a liberális párt jelöltje győzött és ez a sikert elsősorban a zsidó választóknak köszönhette a kormány. Az ígéretet azonban mindaddig senki sem váltotta be és így különösen a nagyváradi diákkongresszus alatt ki-
 robbant zsidóellenes pusztítások hatása alatt, a liberálisok teljesen elvesztették a talajt Nagyváradon.
 Az eljárt szimpátiák visszaszerzése érdekében Mosoiu tábornok egyik megbítt embere után a napokban az-
 iránt érdeklődött a nagyváradi Chevrá

Kadisánál, hogy jónéven vennék-e nagyváradi zsidó körökben, ha a tábornok két nagyobbösszegű ágyalapítványt tenne a zsidókórház javára. Ertesülésünk szerint az érdeklődésre a Chevrá Kadisánál azt a felvilágosítást adták Mosoiu tábornok megbízottjának, hogy a diákkongresszussal kapcsolatos rombolások, valamint az azt követő más zsidóellenes események hatása alatt a nagyváradi zsidókórházat olyan nagy áldozatkészséggel támogatják, hogy a tábornok által felajánlott két ágyalapítvány jelenleg fölösleges. Illetékes körök arra hívták fel Mosoiu tábornok megbízottját, inkább azt intézze el a liberális párt biharmegyei elnöke, hogy a diákkongresszus által okozott károkat úgy a kereskedőknek, mint a tanylaközpontok minél előbb térítsék meg. Ez sokkal al-

kalmassabb eszköz a zsidó lakosság felzaklatott lelkiületének meggyógyítására.
 A napokban egyikként Bunescu volt rendőrprefektus ismét megkísérelte, hogy ártatlansági bizonyítványt szerezzon magának a diákvargások ügyével kapcsolatban. Bunescu ebben az irányban felkereste egy az ortodox, mint a neológ hitközség elnökét, valamint dr. Keske-mélti Lipót és Fuchs Benjámin főrabbiakat, akik azonban arra az álláspontra helyezkedtek, hogy bár a volt rendőrprefektus ténylegesen nem is vett részt a tüntetéseken, de mert a hivatalos jegyzőkönyvek megállapítása szerint azoknál jelen volt és hivatali állásával össze nem férhető magatartást tanúsított, nem állíthatnak ki részére semmilyen okiratot, amely azt igazolná, hogy teljesen távolállott a történetektől.

magánszemélyeknek fognak kábítószerket árusítani.
 Szigorú vámvizelés
 A kábítószer importálását csak gyógyszerárutalajdonos, gyógyszerészek részére engedélyezik, azonban a behozatal iránti kérelmet az egészségügyi minisztériumnak approbálni kell. Az importot és esetleges exportot a következő vámhivatalokon keresztül eszközölhetik: Konstanca és galaci kikötő, a bukaresti, curtea és a Grigore-Ghica-vodai vámhivatalok. Ugy a kábítószer árusítására jogosultak, mint az egyes vámhivatalok szigorú időközönként hatósági ellenőrzés alá esnek.
 A törvény megszegése a következő büntetéseket vonja maga után: 1., figyelemzetelés, 2., pénzbüntetés, 3., elkobzás, 4., az autorizáció bevonása és az üzlethelyiségnek meghatározott időre való bezárása, 5., börtönbüntetés. Csak a börtönbüntetés ügyében döntenek a törvényhozó testületek, a többi esetekben a rendőri hatóságok fogják az intézkedéseket foganatosítani. Az engedély nélküli kábítószerrel terjesztő egyéneket 5000-tól 100 ezer lejig való pénzbüntetésre és két hónapig terjedő börtönbüntetésre és két esztendőig terjedő elzárással büntethetik. Recepthamisítók büntetése 2000-20000 lej pénzbüntetés. Azokat az orvosokat, akiket a kábítószer terjesztésében bűnösnek találunk, 1000-tól 10000 lejig terjedő pénzbüntetéssel és orvosi praxisának 15 naptól 6 hónapig terjedő felfüggesztéssel sújtják. Szigorú büntetéseket irányoz elő az új törvénytervezet a hivatalukat letiltásmentlenül teljesítő vámhivatalokkal szemben is.
 Azokat az egyéneket, akik nem orvosi rendeltetésre, vagy ha orvosi recept alapján is, de nem egészségügyi okokból használnak a kábítószerrel, főmegkórházakba, szanatóriumokba, vagy az őrtűk házába zárják mindaddig, míg az orvosok biztonsgot szereznek róla, hogy az illető szervezete megszokott már a kábítószer élvezetéről.

Váratlanul holtpontra jutott a nyomozás a bukaresti kábítószerbotrányban

A feljelentés visszavonása miatt az ügyész lezárta a nyomozás aktáit. Szigorú törvénytervezet készült a kábítószer csempészet megakadályozására. Ha az új törvény életbe lép, szanatóriumba vagy őrtűk házába zárják azokat, akik nem tudnak lemondni a morfiúmról

(Bukarest-Bukarest, január 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Többször beszámolt már az Uj Kelet a bukaresti kábítószerbotrányról, amely a legutóbbi napok országos szenzációjává nőtte ki magát. A fővárosi lapok öles tudósításai valóságos maffiáról rántották le a leplet, amelyben Bukarest legfelsőbb körei is, köztük több mint száz orvos is, kompromittálva van. A botrányra, amelyet Magálen asszony általános részvétel kellett öngyilkosságra robbantni ki, nemcsak a kormány, de a régensház is felfigyelt és hírlapi nyilatkozatok egymást érték a szenzációs és bűnözvénye avanszált skandalumban, melyet rövidesen parlament elé is visz a liberális kormány.
 Popescu a fogságban is morfiúmmal él

Későbbi időpontig ad oca tette a kábítószer ügyének iratcsomóját. A bukaresti lapok a nyomozás befejezését megvárakozással fogadják és azt hangsúlyozzák, hogy lehetett volna találni a román törvénykönyvekben olyan paragrafusokat, amelynek alapján folytatni kellett volna a nyomozás levezetését.
 Törvénytervezet a kábítószer csempészése ellen

amennyiben privát praxisukban kábítószerre van szükségük, azt nagyobb megrendelés képesen kaphatják meg a gyógyszerárutalajdonosoktól. Az új törvény szigorú rendelkezéseket fog elötte látni azokkal az orvosokkal szemben, akik

A legutóbbi napokban tovább folytat-
 ták a botrány szereplőinek kihallgatását. Többek között kihallgatták Amerzeanu dr. orvost is, akinek rendelkezéséről, mint ahogy azt az Uj Kelet már megírta, háziorvosának fia recepteket lopott és azokra az orvos nevével hamisítva, forgalomba hozta őket. Amerzeanu részletes vallomást tett, amelyben elmondta, hogyan történt a receptek hamisítása az ő tudta nélkül. Amerzeanunak szembesi-
 tettek a háziorvos fiaival, Danielopol Györgyvel, aki vallomása során többször ellentmondásba keveredett. Utánuk még számtalan magasabbalású bukaresti hivatalnokot és egyetemi hallgatókat hallgattak ki, akik valamennyien írásbeli nyilatkozatokkal ismerték be bűnrészességüket.
 Popescu volt tengerészhadnagyot, aki egyike a legszenvedélyesebb morfiústáknak, a kórházba szállították. Tegnap kihallgatták ezt a szerencsétlen embert, aki a börtönben sem tud meglo-
 monni morfiúm injekciók nélkül. A főügyész rendelkezése Popescut kórházba internálták, leveleit és összes írásait, amelyek közt egy nagy hatóni hamis receptet találtak, elkonzfiskálták.

Mind Ezeket a kábítószerrel egy a gyártás, elkészítési mód, export és import, valamint árusítás vásárlás szempontjából szigorú ellenőrzés alá veszik.
 Csak receptre lehet kiadni kábítószer

Az ipar és a munka gyökeres reorganizációjával készül Angliában a szociális béke

Közzétették az angol munkások és munkaadók közös platformját

(London, január 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szociális békére való törekvés Angliában mind erősebben kifejezésre jut azokon a tanácskozásokon, amelyek — mint arról már beszámoltunk — Sir Alfred Mond kezdeményezésére folytatnak egyfelől a munkásszervezetek reprezentánsai, másfelől a munkaadók. A sajtó és a közvélemény állandóan szönyegen tartja a problémákat, amelyeknek megoldását a munkások éppoly fontosnak tartanak, mint a munkaadók.
 A legutóbbi tanácskozáson Sir Alfred Mond pontokban jelölte meg a fontosabb és gyors megoldást igénylő kérdéseket.
 1. Az iparnak fuziók útján való reorganizálása.
 2. A munka racionalizálása új munkamódszerek bevezetésével.
 3. Mindazoknak a munkásoknak, akik e fejlődés következtében kereset nélkül maradnak, más üzemekben való elhelyezése, vagy nyugdíjazása.
 4. A munkásoknak az üzemek igazgatásába való bevonása.
 5. Lakásügyek rendezése. Közegészségügyi, munkanélküliség esetére való biztosítás, ipari szakoktatás.
 6. Állami és községi megadótatása az üzemeknek.
 7. Sztrájkok és kizárások megvizsgálása.
 Azonban már most a tárgyalások elején súlyos differenciák merültek föl a munka racionalizálásának kérdésében. A munkásszervezetek erősen tiltakoznak a munkát megtakarító gépek ellen. A szakmunkások szervezetei ezenfelül csökönnyösen küzdenek az olyan gépek alkalmazása ellen, amelyek mellett nagyobb számú szakképzettség nélküli

munkások is dolgozhatnak. Ez a tény ugyanis a multban sok sztrájkra és kizárásra adott okot. A brit munkásság a kérdésben rendkívül konzervatív eltérően az amerikai munkástól. Az angol szakmunkás nem igyekszik vagyon gyűjtésére, mint az amerikai, hanem legfőbb célja a rendes életstandard megtartása. Éppen azért nagyon irtózik mindenféle gyökeres üzemi újítástól.
 Az angol vállalkozók közül, akik mindenképen a béke és harmóniára törek-
 szenek, Sir Alfred Mond van vezető helyen. Munkatársai ebben az ügyben: lord Ashfield, a londoni földalatti vasutak és omnibusok elnöke, lord Aberconway, sir Frederick Mills, lord Weyr, sir Arthur Dormann, a nehézipar képviselői, lord Londonderry, Anglia legnagyobb közszolgáltatásának tulajdonosa és sir Hugo Hirst, a villamosművek vezető egyénisége. Egyedül a hajóépítő ipar vezető egyéniségei vonultak vissza a konferenciától, akik nem akarnak együttműködni a szakszervezetekkel, de elismerik, hogy a problémák föltétlen megoldásra szorulnak. Ugy vélik, hogy e problémákat ők maguk meg fogják tudni oldani a munkásság közreműködése nélkül. A gyapotipar reprezentánsai is egyelőre távol tartják magukat a konferenciától.
 — Japán új külügyminisztere. Tokióból jelentik: Tanaka báró miniszterelnök és külügyminiszter munkatartalékosként a külügyminisztérium átvételére Kuhara nagyiparost szemelték ki, akinek nemrégiben Európában tett utazása is tulajdonképpen előkészítésc volt a külügyminiszteri tárca átvételére.

Holtponton a nyomozás
 A nyomozás azonban, amelyet egyforma érdeklődéssel várt a legfelsőbb fórumoktól kezdve Bukarest minden irányára, váratlanul holtpontra jutott. Amerzeanu doktor ugyanis megjelent a főügyész előtt és visszavonta a Danielopol ellen tett feljelentését. A feljelentés visszavonásának következtében Codin Stefanescu főügyész lezárta a dossziét és

Jón
Bánky Vilma és Ronald Collmann
 Egy szerelmes éjszaka
 filmbeve

1928. január 29.
 "AL MAIL"
 lete a
 "F"
 be ajánlatukat
 jelei 157.
 k a kritikások, akik
 ven ember" axioma
 ástj...
 be ajánlatukat
 jelei 157.
 k a kritikások, akik
 ven ember" axioma
 ástj...
 akusa vád alá helyez-
 t. Későbbre vonták az
 zósát. De az róda-
 t. Ha utolsó műve
 mindenki észlelné,
 ak heiló művet Hol-
 ismeri. És ma ami-
 k kerékben adóznak
 len hollandus első-
 hogy Jacob Cats utel-
 land meglátomnak.
 mert én felhívhatlak
 mert ezekben jók
 nek lesznek a lovak-
 omniál szerzetem és
 ni a malacokról volt
 mektertem Lingurar
 at, hogy töltse ki a
 lovaimról, bemon-
 lingurar jó barátom
 a passzusokat. A
 zerelev, behajítottam
 utra, ahol azokat
 Sándor ottani gaz-
 dította meg, hogy
 arából volt magával
 el.
 lio jóra jellemek el
 s rapok.
 jott, Lingurar Josif
 s közölte tagadja
 tét, kipehenti, hogy
 tosnak kitölteni a
 dott arról, hogy
 magát büntösek,
 Dezsára elnök.
 itlen el a tekni-
 optam. Mindig be-
 es az is maradék,
 ha egy szombostól
 Saueriatt Demeter
 ki. Működésben az
 hogy a hamisítá-
 börtönből szű-
 rdést. Nincs e va-
 ge a vadlótól?
 e, az Isten szerel-
 om cigányvak...
 ett magára
 s ismeri a vadlót-
 z volt a vábasz.
 lomások is hason-
 k.
 aki a dögölt ma-
 doznak, nem ro-
 vádoltaknak.
 őket s akkor be-
 y először, amit
 re házám előtt
 i a redőket
 s okirathamisítás
 alvos elítélésétől
 olyozta, hogy a
 tmondó vallomá-
 t bűnrészége pedig
 al nincs alátá-
 isert és okirathá-
 gurart 6 hónapig
 rar csak védője
 volt hajlandó fe-
 (h. e.)
 NN jelzésre

A „NATIONALA” általános biztosító társaság
Bukarest. Alapítóké és tartalékok lei 150,000.000

tudomására hozza t. feleinek, hogy közkívánatra bevezette az orvosi vizsgálat nélküli népbiztosítást, havi sorsolással és elhalálozás esetén a biztosított összeg kifizetésével. A sorsolásban, csekély pótdíj ellenében a már érvényben levő kötvények tulajdonosai is részt vehetnek. Felvilágosítással szolgál a bukaresti központi Vezérigazgatóság **Str. Doamnei 12.** azonkívül az ország minden helységében működő képviselvek

Csak Bukovinában fogják meghosszabbítani a lakástörvényt

(Cernauti—Csernovitz, január 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csernovitz utja alkalmával Nistor besszarábiai miniszter nyilatkozott a sajtó képviselőinek a külsőben álló lakástörvény meghosszabbításának ügyéről.

Azon kérdésre, hogy a lakástörvény úgye milyen stádiumban van, Nistor miniszter a következőket válaszolta:

— A kormány álláspontja ezzel a problémával szemben még nincs lezögezve. A kormány tagjai még a maguk részéről nem nyilatkoztak ebben az égető ügyben és valószínűnek tartom, hogy többi miniszterársaim is azon a véleményen vannak, mint én, vagyis, hogy jelenleg csak Bukovinában áll fenn nagy mértékben a lakáskrisz és így csak az ország többi részeiben nem lesz szükséges a lakástörvény meghosszabbítása. Ezideig nem is történtek nagyobb megmozdulások a lakók részéről, csak Bukovinában. A miniszter nyilatkozatára Weber D a

a „Csernovitzer Morgenblatt” főszerkesztője, a miniszter nyilatkozatára Weber D., a „Csernovitzer Morgenblatt” főszerkesztője, lapjának hasábjain válaszolt, aki hangsúlyozta, hogy a lakáskrisz megsoha nem volt olyan súlyos méretű, mint éppen most és nem csak Bukovinában hanem az egész ország területén.

Weber cikkere Nistor új nyilatkozattal reflektált:

— En már több ízben kifejezésre jutattam — mondotta Nistor miniszter. — hogy a lakástörvény meghosszabbításának vagyok a híve annál is inkább, mivel az a meggyőződésem, hogy a bérlőknek ez létezőké. A legközelebbi minisztertanácson különben szóvá fogom tenni a kérdést és kérni fogom, hogy a miniszterek külön-külön fejtsek ki álláspontjukat a lakáskriszben.

— Mindenesetre égető szükség van új házépítésre és a kormány erre a célra egy százmillió kölcsönt kíván folyósí-

bőségesen kárpótolja a bankokat a folyószámla-üzlet hatalmas megnövekedése. Az ipar és kereskedelem kitűnő foglalkoztatottsága rendkívül mozgalmas hitelpiacot teremtett. A jó konjunktura folytán a betétállomány bőségesen növekedett és bizonyos időpontokban a külföldi kölcsönök is bőségesen álltak a bankok rendelkezésére. Ez azonban természetesen nem a kölcsönökre vonatkozik, hanem a nagyrészt hathónapi lejáratra kínált pénzekre. A külkereskedelmi forgalom élénksége folytán a külföldi kereskedelmi pénzügyetek is rendkívül megnövekedtek. A folyó üzlet élénksége folytán kedvezően alakultak a bankok jutalék- és kamatbevételei.

Ez azonban kizárólag a forgalom emelkedésének köszönhető, mert a jutalék és kamattételek általában alacsonyabbak voltak, mint az előző évben. Ami a kiadásokat illeti, a bankok költségei erősen megnövekedtek, mert különösen a múltév elején — az értékpapírpia megélénkülése folytán — a tulságos erelyes személyzeti leépítés után ismét új munkásokat kellett alkalmazni. A személyi kiadások a tavaszi tarifaemelés folytán emelkedtek, az általános terhek pedig az adózás emelkedése következtében. Ügyfelek veszteségei folytán károsodás nem érte a bankokat, úgyhogy erre a célra nagyobb leírásokat nem kellett eszközölni.

A nacionalizálás hatása

Általános becslések szerint a külföldi pénzek a „Hitelezők” oszlopban ebben

Küldje be
 nekem legkedvesebb hozzátartozó, a fényképét

és ingyen készítik ró a egy 50x60 cm. méretű művészkepet, ha vasárnap; eléri egy hónapon belül a 3000 leit.

S I P O S

Cluj, Calea Regele Ferdinand No 8. hársnya, csipke- és rővidű üzete

az évben átlagban 30—50 százalékkal magasabban szerepelnek, mint az előző évben. A külföldi pénzeket a bankok legnagyobbbrészt az ipar és kereskedelem rendelkezésére bocsátották, ghyogy az adósk számlájának átlagban 50 százalékos emelkedését várják. Az elfogadványok forgalma is lényegesen nagyobb az előző évnél. A devizakölcsönzések szintén igen magas, mivel a 10 százalékos márkakölcsönökkel szemben ezek lényegesen olcsóbbak voltak és devizát mar 7.5 százalékkal is lehetett kölcsönbe kapni.

A pénzpiac kedvező helyzete folytán a fordulónapon általános vélemény szerint kedvező lesz a bankok pénzügyi helyzete és a mobilitásuk kielégítő lesz. Az 1926-os kedvezőtlen év után átlagban egészségesebbek lesznek az 1927-es év német bankmérlegei.

Meghalt Blasco Ibanez

Mentonéből hozza a hírt a táviró, hogy Blasco Ibanez, az emigrációban élő nagy spanyol író tüdőgyulladás következtében meghalt.

Blasco Ibanez halálával a modern spanyol irodalom egyik legjellegzetesebb és legérdekesebb nagysága hanyatlott a sírba, akinek elebe nemcsak a szorosban vett írói alkotásban merült ki, hanem a spanyol republikáért folyó meddő küzdelmes harcban, mely másik nagy író társával, Unamunoval együtt, az emigrációba kergette. Ketségtelen, hogy Blasco Ibanez népszerűségének megszerzésében nagy része volt annak a nyílt harcnak, amelyet Alfonz spanyol király és diktátora: Primo de Rivera ellen folytatott az egész világ szemelátára.

Mint író rendkívül tisztán és színes élénkséggel rajzolta meg a spanyol társadalom képét, azzal a szeles csetkékeléssel es színes detail-szeretettel, amely Zuloaga es Velasquez kepeit jellemzi. Regényeit forró spanyol levegő lengi be: torreadorok és csábító grandezával magukat kellett donnák világa elevenül meg tömör mondataiban. A spanyol neplek kitűnő ismerője volt Ibanez, szerette nepeket, melynek szenvedélyi, húsága es gyakorlati érzéke benne mintegy kulminációs pontját érte el. Politikai harcban ketségtelenül a meggyőződés heve fűtötte, de e hev mellett nagy szerepe jutott életében a szélsőséges húságnak is: arról álmodozott, hogy ő lesz egykor a nagy spanyol köztársaság elnöke.

Amellett, hogy naturalista színei es éles emberlátása a legkomolyabb irodalmi nyón tartotta műveit, mégis rendkívül népszerű író volt, akinek műveit nemcsak a világ minden nyelvére lefordítva olvasták az emberek nagy élvezettel, hanem a latin Amerika spanyoljai is különös előszeretettel favorizálták.

Nem tört mélységek felé, mert érzéke inkább az élet szenzorikus megnyilatkozásai felé vonzótták s erős érzéke volt a humor iránt is. A spanyol ég es levegője színes izzása, életszeretettől duzzadó ereje jellemezte írásait, amelyek az általános spanyol irodalmi es kultur-dekadenciában könnyen törtek utat maguknak a megbecsüléshez es népszerűséghez.

Cervantes óta a spanyol irodalomban alig akadt igazi nagyság: az egész nemzetet átfogó hányság, züllés es irányvesztettség, mintha a spanyol irodalmat is hatalmába kerítette volna. Blasco Iba-

nez es Unamuno jelentkezése a modern spanyol irodalomban egyszersmind a komolyabb politikai es irodalmi törekvések felülkerekedését is jelentette.

Blasco Ibanez nagyon sokáig élt Párisban es Unamunoval együtt számos pamflettel adott ki a jelenlegi spanyol reakció kompromittálására. Közben azonban sohasem tévesztette szem elől írói érdekeit s kiadóival mindig előnyös meg egyezéseket tudott kötni, amelyek rendkívül nagy jövedelmezőséget biztosítottak regényei számára. Epen ezért Blasco Ibanez száműzetése idejében is nagy vagyona lett szerit es gondtalanul élve, rendkívül termékeny irodalmi munkásságot fejtett ki.

Kétségtelen, hogy halálával nemcsak a spanyol irodalmat éri nagy veszteség, hanem azt a mozgalmat is, amely külföld: propagandával igyekezett meggyőzöteni a hazai szarnokok, így elsősorban Primo de Rivera uralmát. (s.)

* Tüdőtűcukorka a köhögést, fulladást megszünteti azonnal Megóv járványos betegégektől. Ára 15 leit. Os vátth gyógyosztár Targu-Mures.

A Macskafej-Szappan

A marseillii

C. FERRIER & CIE

cég kitűnő gyártmánya elismerten a világ legjobb szappana.

Minden darab szappanon rajta van a macskafej mint tettebb látható es a gyárnak neve:

C. FERRIER & CIE.

in Marseille

Mindenütt kapható

Ovakodjunk utánzatoktól

Az elmúlt évben tovább javult Németország gazdasági helyzete

Grandiózosan átalakították a berlini tőzsdépalotát. Halatlanul fellendült a hitelélet. A bankok nem győzik a munkát a forgalom állandó emelkedése miatt

(Berlin, január 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A berlini tőzsdén, ahol most lényegesen több idejük van az embereknek, mint a múlt évben ilyenkor, sokan nezik érdeklődéssel a szakadatlan éjjelnappal tartó építkezési munkálatokat, melyeket a tőzsdé intézősége végeztet a tőzsdépalotában. A tőzsdé ugyanis teljesen modernizálják es már előkészítik a tőzsdeterem egyik oldalán az új árfolyamtáblát, amelyen ezentul percerőpercre ugyszólván minden árfolyamot külön vetítéssel fognak megjelezni. A fekete táblák, amelyekre krétával jelzik a kurzusokat, csak egyes kategóriákban maradnak meg es a terminertékekkel, mintegy hetven papírost a vetítéssel dolgozó fényjelzéses árfolyamtáblákon fogják leadni. Szó van arról, hogy a new-yorki tickerek es a párisi Havas-gépek mintájára Berlinben es a vidéki városokban is speciális gépeket kapcsoljanak be a fényárfolyamtáblákhoz, úgyhogy abban a pillanatban, amikor a tőzsdeteremben megjelennek az árfolyamok, mar egész Németországban ismeretessékké válnak a kurzusok.

Berlin—Newyork—Buenos Ayres—Moszkva

A berlini tőzsdé áramfogyasztása annyira megnövekszik a vetítő árfolyamtábla bevezetése által, hogy az Industrie und Handelskammer, amelynek fenhatóság alá tartozik a Kereskedelmi Felsőiskola, a Tőzsdépalota es a saját szekháza, a berlini villanyteleptől nem tudott kellő mennyiségű áramot lekötöni a maga számára. A tőzsdéi villamosárfolyamtábla kedvéért tehát Golpából egy új magasfeszültségű kábellet fektettek le, amely külön a tőzsdé részére továbbít áramot, amit azután letranszformálva a tőzsdén használnak fel. Az új tőzsdéi villamosárfolyamtábla-berendezést a Lo-

renz A.-G. es az Osrarn A.-G. szállítja. A berlini tőzsdé modernizálása különben is a legnagyobb tervszerűséggel folyik es így a tőzsdéről nemcsak a világ legtávolabbeső pontjával is telefonösszeköttetést lehet majd kapni. Rövidesen megindul a telefonforgalom Newyorkkal es folynak a kísérletek a Berlin-Buenos-Ayresi telefonforgalom bevezetése irányában. Berlinből egy háromperces beszélgetés Berlin es Newyork között 16 lin-moszkvai telefonforgalmat csak politifentba, azaz 321 márkába kerül. A berlini okokból nem lehetett eddig bevezetni.

A német bankok elmúlt érs

Most tartották a berlini bankok a mérlegállapító üléseket s a kiszivárgott hírek szerint az elmúlt év nem volt kedvezőtlen a bankokra. A dividendák nagy jából a múltévi magaslaton fognak maradni, némely bank azonban prestízs szempontból osztalékemelésre is gondol, azok a mérlegtételek, amelyek a múltévi jelentésekben mint rekordadatok szerepeltek, erre az évre is megmaradnak, úgy hogy a bankok a tavalyi számokat, amelyeket általában felduzzadnak ítétek, nagyjából tartani tudták. Az értékpapírüzlet volt a múltévben a lebizonytalanabb faktor. Az első hónapokban a forgalom az előző évi sokszorosára emelkedett, majd a májusi krach után novemberig a legnagyobb depresszió következett el. A forgalom végérvényben az előző évi forgalom felén mozog s az értékpapírforgalom csökkenése nemcsak az értékpapírüzletben, hanem a bankok nosztrouizleteire is vonatkozik. A záloglevélpia teljesen elhagyatott volt hónapokon át. Az utolsó hónapok lényegesen üzlete nem tudta kiegyensúlyozni a múlt év végén beállott stagnációt. A tőzsdéüzlet lanyhaságáért azonban

Vasárnap.
 Jan
 S
 diva
 Su
 Ke
 Mac
 Bucaresti
 Kelet tudós
 élenken kor
 menti vitát,
 nemzeti pa
 könyvvelne
 tállják, hogy
 elleni akció
 végződik. E
 rosbán Bra
 tscse, amely
 te ki a Mic
 felszólaló M
 amely szerit
 fogadja a k
 ma delután
 ben foglalk
 írja, hogy
 látszik, észl
 ketértelmű
 sajtó azt a
 megelégedé
 a kor
 legnagyobb
 és. A b
 hez ellen
 A főváros
 nemzeti pa
 do nagygy
 koztatják.
 lommal te
 len forrad
 tól tartaná
 di esend
 városába
 jasi pre
 moldvai
 sítást ka
 szét a né
 utazástól
 Ma del
 véres incid
 az ellenz
 parasztpár
 sértést sz
 böző verzi
 rasztpárti
 Egyesek sz
 Jasiba es
 állítani. M
 dot mire
 üvegeit es
 iánkok sz
 szerint az
 ta keresz
 Jasiban
 állapot va
 tesztetik
 A vámo
 sa akada

1928 január 29

je be... háztartozó, képét... 50x60 cm. ha vásárlás: el... belül a 3000 lejt. OS Ferdinand No 8. és rö. iddru üz ete

30-50 százalékkal... mint az előző... pénzeket a bankok... par és kereskede... pocsatották, ghyogy... átlagban 50 szá... et várják. Az elfo... is lényegesen na... A devizakölesön... gas, mivel a 10 szá... ökökkel szemben ezek... voltak és devizát... s lehetett kölesönbe

helyezete folytán... vélemény sze... bankok pénzügyi... áruk kielégítő lesz... en év után átlagban... nek az 1927-es ér

ntkezése a modern... egyszerűsödés... roadalmi törekvések... lentette.

on sokáig élt Páris... együtt számos... jelenlegi spanyol... ására. Közben azon... tte szem elől írői... indig előnyös meg... tni, amelyek rend... zőséget biztosítol... Epen ezért Blasco... egeben is nagy va... gondatlanul élve, irodalmi munkás-

halálával nemcsak... ri nagy veszteség, nat is, amely kül... ykezezt meggyón... mat. (s.)

a közhögést, fulla... onnal Megvő jár... Ára 15 lei. Os... Targu-Mures.

-Szappan... R & CIE... R & CIE... R & CIE.

14 NAPOS VÁSÁR

Január 30-tól Február 14-ig

SZABÓ JENO

divatkülönlegességek nagyáruházában
CLUJ

Súlyos incidensek jegyében ma kezdődik a kormánybuktaó kampány

Macarescu ellenzéki képviselő az első sebesültje a kampánynak

(Bucaresti-Bukarest, január 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A ma delutáni lapok élénken kommentálják a tegnapi parlamenti vitát, amelyet egyöntetűen mint a nemzeti parasztpárt főnyes győzelmét könyvelnek el. A lapok örömmel konstataják, hogy a kormánynak az ellenzék elleni akciója a legteljesebb kudarcra vezetődik. Elenk feltűnést keltett a fővárosban Bratianu Vintilának egy kijelentése, amely szerint megelegedését fejezte ki a Micescu-Madgearu beszéde után felszólaló Maniunak azon kijelentésére, amely szerint a nemzeti parasztpárt elfogadja a külföldi kölesönt. A „Vitorul” ma delutáni száma hasonló hangnemben foglalja közli Maniu beszédével és azt írja, hogy a nemzeti parasztpárt, úgy látszik, észhez tért és szakított az eddigi felettelmű politikájával. Az ellenzéki sejtő azt a megállapítást fűzi Bratianu megelegedéséhez, hogy

„A kormány gyöngeségének egyik legnagyobb bizonyítéka ez a kijelentés. A liberális kormány kölesönéhez ellenzéki hozzájárulás szükséges.

A főváros politikai köreit egyébként a nemzeti parasztpárt mai Jasiban tartandó nagygyűlésének előkészületei foglalkoztatják. A fővárosban nagy aggodalommal tekintenek a gyűlés elé, amelyen forradalmi jelentőségű incidensekkel tartanak. A kormány

„A csendőrbriádót koncentrált Jasi városába és környékére. Tegnep a jasi prefekturára behívték az összes moldvai primárokat, ahol azt az utasítást kapták, hogy buzát osszanak szét a nép között, hogy a Jasiba való utazástól ezzel visszatartsák a lakoságot.

Ma delután már megtörtént az első véres incidens a kormány csendőrei és az ellenzék között. Macarescu nemzeti parasztpárti képviselő karján könnyebb sérülést szenvedett. Bukarestben különböző verziók keringenek a nemzeti parasztpárti képviselő megsebesüléséről. Egyesek szerint, Macarescu autón utazott Jasiba és ott a csendőrök meg akarták állítani. Macarescu nem engedelmeskedett, mire a csendőrök bezúzták az autót üvegeit és Macarescu karját az üvegszilánkok sértették meg. A másik verzió szerint az egyik csendőr kardjával szúrta keresztül Macarescu karját.

Jasiban egyébként valóságos ostromállapot van, percenként erős patrucok ketesztek egymást az utcákon.

A vámonknál a karhatalom megakarja akadályozni a tömegnek a városba való bevonulását.

A város hatáiraiban már több véres incidens történt. A kormány óriási felkészültséggel fogadja a nagygyűlést, a moldvai állomásokhoz távirati rendelkezést küldtek, hogy ne adjanak Jasiba szülő jegyeket. Erdekes intézkedése a kormánynak az, hogy a maga számára foglalta le azokat a szállodai szobákat, melyeket a nemzeti parasztpárti képviselők táviratilag rendeltek meg maguknak. A „Politica” értesülése szerint, a regentanács megbízottat küld ki a nemzeti parasztpárti kongresszusra. Lapértesülések szerint, a regentanács a kon-

gresszustól teszi függvé, hogy milyen magatartást tanúsítson a délelőtt az összes parasztpárti vezeték Jasiba érkeztek.

Mihalache nyilatkozatot adott a jasi újságíróknak, amelyben kijelentette, hogy a kormánynak okvetlenül távoznia kell.

A pártvezeték megérkezésük után azonnal tanácskozásra ültek össze. Hozzávetőleges számítás szerint a kongresszuson 1-15 ezernyi embertömeg fog részt venni.

Két elvi jelentőségű ügyben hozott döntést a tábla

(Cluj-Kolozsvár, január 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári ítélőtábla Balasu tanácsa ma délelőtt két pogári perből kitolyolag különösen jogi és gazdasági körökben feltűnést keítő elvi jelentőségű döntést hozott.

Az első pörben a felperes Rosypal József csehszlovák állampolgár panaszt emelt Löwy Izák és Léb Herman kolozsvári kereskedők ellen, akiket Rosypal azzal vádolt meg, hogy az 1924-ben velük kötött megbízást nem teljesítették.

A felperes ugyanis 43 ezer cseh koronát adott és előlegképen a két romániai marhakezskedőnek, marhavásárlás céljaira, ezek azonban a megbízást nem teljesítették és amidőn Rosypal bűnvádi feljelentéssel fenyegette meg őket, a kereskedők képviselőjük útján azt válaszolták, hogy a valuta eltulodása, valamint a költségek felhalmozódása következtében még nek-ök van követelésük.

Rosypal dr. Kertész és dr. Stan kolozsvári ügyvédek útján megindította a pört a két kereskedő ellen. A törvényszéken jogosnak találták a felperes követelését és kötelezték Löwyket a negyvenháromezer cseh korona megfizetésére.

Felelkezés után az ügy a táblához került s a mai tárgyaláson a tábla Balasu tanácsának döntése elvi jelentősége folytán különösen jogász és közgazdász körökben feltűnést keltett.

A táblának ugyanis ezideig az volt a joggyakorlata, hogy a megítelt összeg kifizetésére a per megindításakor fennálló árfolyam szerint, leiben kötelezte a per vesztest — amennyiben a felek nem kötötték ki előre, hogy ez per esetén milyen valutában fizetendő.

Ezuttal azonban, arra való tekintettel, hogy 1924-ben ugyanannyi lejért jóval kevesebb cseh koronát lehetett megvásá-

A Kolozsvári egyetem fakultársának sikkasztója hátrahagyott levelében megígérte, hogy négy héten belül visszafizeti a sikkasztott pénzt

(Cluj-Kolozsvár, január 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári egyetemi hatóságok, a bűnügyi hatóságokkal karöltve erőlesen folytatják a vizsgálatot a kolozsvári egyetem orvosi fakultása sikkasztójának ügyében. A külföldre szökött Popescu titkár, aki hosszú idő óta készült a szökésre, a jelek szerint tendenciózusan összeavarta a könyvelési tételeket és könyveit a legnagyobb rendtelenségben hagyta hátra, úgy hogy a rovancsolás előreláthatólag több napot fog igénybe venni.

E pillanatban még hozzávetőleges sem állapítható meg az elsikkasztott összeg nagysága. Már is bizonyos azonban, hogy a sikkasztott összeg jóval meghaladja az egymillió lejt is és nincs kizárva, hogy a végleges rovancsolás eredménye több milliós hiányt fog konstatálni.

Az ügyészség rendelkezése ma házkutatást tartottak a megszökött titkár lakásán. A házkutatás meglepő eredménytel volt. A titkár lakásán rengeteg hamisított fizetési utalványt és nyugtát találtak, amelyek alá Popescu művészi-zen hamisította Vasiliu nekán nevét. Találtak azonkívül egy levelet is, amelyben a titkár közli a hatóságokkal, hogy a sikkasztást kényszerből követte el.

„Nem az volt a célo, hogy lojak — írja — hanem egy becsületbeli adósságom kifizetésére kellett a pénz. Négy héten belül vissza fogom fizetni a pénzt. Ha pedig négy hét alatt nem tudám vissza fizetni, úgy magam fogok itélkezni önmagam felett”.

rolni mint ma, a pervesztes Löwyék kötelezettségüknek a lejáratkor való árfolyam szerinti leiben való kifizetése jelentős differenciát tett volna ki.

A tábla ezért meghagyta az alpereseknek azt a lehetőséget, hogy vagy kurzus szerinti leiben fizessék ki adósságukat, vagy a felperesnek megígért effektív cseh koronában.

A második elvi jelentőségű döntést a tábla az alant, pogári pörben hozta:

Kahan Izidor gyalui kereskedő szóbeli megbízást adott Niszi Gyula kolozsvári kereskedőnek arra, hogy Rác István gyalui kereskedőtől egy házat vásároljon meg az ő részére. Kahan rossz viszonyban volt Ráccal és ezért volt kénytelen az adás-vételt közvetítő útján nyúlba ütni és ezért százezer lejt át is adott Niszlinek.

Niszi Gyulának sikerült nyúlba ütnie az ingatlanvásárt, de mivel közben a házért nagyobb összeget kínáltak fel az ingatlant Kahan beleegyezése nélkül újra eladta és értesítette Kahant, hogy a tőle kanott százezer lejt bármikor rendelkezésére boesátja.

A törvényszék Niszi eljárását törvénytellennek minősítette, azonban felelkezés folytán a táblához került ügy új fordulatot vett. A tábla ugvarás a következő indokolással változtatta meg a törvényszék ítéletét:

A magyar impérium idejéből érvényben levő 4420—218 számú rendelet szerint az ingatlan vásárra adott szóbeli megbízás nem joréris. Kizárólag az írásbelileg kiadott adás-vételi megbízás járhat jogi következményekkel. A tábla egyuttal leszögezte azt is, hogy egy szerződés aláírására adott megbízásnak is írásbelinek kell lennie.

— Orvosi hír. Dr. Kálmán Sándor, a velencei klinika, valamint a Bihar-megyei kórház volt kinevezett orvosa, rendeléseit Élesden, (néhai Dr. Veisz rendelésében) megkezdte.

— S... O... S... a jelszava annak a művészestélynek, melyet Csütörtökön este tartanak meg a kath. gimnázium dísztermében Gaál Gábor és Ligeti József. Kolozsvárt az estével kapcsolatban mindenféle fantasztikus híresztelések vannak forgalomban. Annyi mindenesetre igaz, hogy a Kolozsvárt szokásos szerzői estélyekkel szemben teljesen újszerű lesz egy műsorszámaival, mint külsőségeivel. A két szereplő az estélyen közreműködő zenészekkel karöltve mindenkép felejtetetlen élményben akarják részesíteni az estély közönségét. Jegyek elővételben Lepage-nál kaphatók.

— Új képviselő-tüzhányó választ a kolozsvári zsidó hitközség. A kolozsvári zsidó hitközségben dúló pártviszályok, ugylászik, a közeli jövőben el fognak simulni. Ma, 29-ikén a Strada Paris 6. szám alatt választói közgyűlést tartanak, amely minden bizonytalanság nélkül fog lezajlani. Az utolsó hetekben ugyanis az összes hitközségi csoportok egy tizenegyes bizottságot küldtek ki abból a célból, hogy állapítsa meg, mik a hitközség legközelebbi feladatai és ezen feladatok megoldására egyesítse azokat az erőket, melyek a hitközség tömegének érdekeit lesznek hivatva képviselni. A tizenegyes bizottság közös választólistát állított össze a képviselői testületre. Ez a lista minden valószínűség szerint egyhangúlag fog győzni a választási eredményon. A képviselőtestület egy későbbi időpontban a saját kebeléből fogja megválasztani.

Angol pulover férfi és női **Lej 590**
BLATT áruháza, Cluj

— Hazatérés szikratávíró után Berlinből jelentik: A német Reichswehr Giesseben állomásozó zászlóaljának öt szikratávíró-át levő katonáját letartóztatták. Megállapították ugyanis, hogy az utóbbi napokban a giesseeni helyőrség szikratávíróállomásáról oly közléseket is adott le, amelyek nem az előírtasok kérés szerint voltak megszövegeztve. A felettes hatóságok ebből azt a következtetést vonták le, hogy itt hazatérő célzattal közölték katonai titkokat. A hatóságok azt is feltételezik, hogy a giesseeni csoport állományában összeköttetésben állott a külfölddel. A Mainz-tól északra állomásozó csapatoknál is több szikratávírókat tartóztattak le. Körülbelül 50 személyt helyeztek letartóztatásba, hogy a vizsgálat eredményét biztosítsák.

— Református vendéglátás. A farang egyik legsikerültebb táncmulatójának igérkezik a református kollégium volt diákjainak mulatsága, mely február 4-én este 9 órakor kezdődik a Newyork-szálló nagytermében. Azoknak, akik a meghívottak névsorából kimaradtak, megkeresésre szívesen küld meghívót a rendezőség. (Cím: önz Rudolfi gimnáziumi tanár, Ref. kollégium).

— Elrontott gyomor, bélzavarok, fejfájás, kellemetlen szájj, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy asmenés esetéinél már egy pohár terheszetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A vakorlati orvstudomány igazolja, hogy a Ferenc József víz használata sok évcs és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

FOGAINKAT KIZÁROLAG EZEN
SZÁJVIZZEL, SZAPPANNAL ÉS FOGPASZTÁVAL ÁPOLJUK
LEGRAIN

— Bányászstrájk fenyeget Cseh-szlovákiában. Prágából jelentik: A csehországi szénbányamedencében általános bányászstrájk fenyeget, mert 1923 óta nem adtak a munkásoknak fizetésemelést. A tárgyalások a munkások és munkaadók között még nem indultak meg.

— A Krakatou-tüzhányó egyszer már megrengett a világot. Megirtuk, hogy a világ legnagyobb vulkánja, a Krakatou, néhány nap óta működésben van. Vulkánikus hamu nagy tömegei óriási körzetben lepik el az egész hegyet és vidékét. Pillanatról-pillanatra hatalmas lángoszlopok csapnak a magasba, pokoli földalatti morailás közepette. A közeli Szumátra sziget falvainak lakói mind elhagyták otthonaikat. A Krakatou-tüzhányó nem a legnagyobb, de legfélelmetesebb tüzhányója a földnek. Az egyetlen vulkánikus hegy, amelynek katasztrófális kitörését 11 évvel ezelőtt az egész földön, tehát Európában is érezni lehetett. A világtörténelem legnagyobb vulkánikus kitörése volt ez, amikor ugyanis a Krakatou sziget felét elnyelte az óceán és 40 ezer embert semmisített meg. Maga a sziget, amelyen a tüzhányóhegy fekszik, Szumátra és Jáva között van. Három héttel a katasztrófális esemény előtt látni lehetett erupciós jelenségeket: vastag füstfelhők gomolyogtak felette és mély moraj hallatszott a hegyéből. Az első tüzoszlop 40 kilométer magasságu volt. Egyszerre ezzel az irtózatoss tüznyelvével, az

Rott divathat minden színben **Lej 485**
BLATT áruháza, Cluj

egész légkört vulkánikus hamu lepte el. A nappalt ez a hamu éjjellé változtatta és 12 óráig az ég el volt homályosulva. A tüzoszlopot irtózatoss moraj követte, amely Jáva és Szumátra szigeteket irtózatossan megremegtette. A három méter 760 milliméterrel lecsúszott 60 milliméterre. A légnyomás olyan sürgetteget okozott, amelyre már évtizedek óta nem volt példa. A tüzhányótól 300 kilométerre az összes ablakok betörték és a szokatlan légváltozásokat Amerikában és Európában is megéreztek. A legszomorúbb következménye volt a nagy földrengésnek, hogy Jáva és Szumátra szigetén az óceán hullámtojnyai mélyen benyomultak a szárazföldre és néhány perc alatt elárasztották a kikötővárosokat. Amikor pedig az elemek kitombolták magukat, Krakatou szigetének egyrésze eltűnt.

— Pénzhamisító bandát tartóztatott le a párisi rendőség. Párisból jelentik: A rendőség nagy pénzhamisító bandát tartóztatott le. Egy argentinai férnök társaival együtt dollár, angol font és francia frank bankjegyeket hamisított. A rendőség a pénzhamisító berendezéseket lefoglalta, valamint számos két- és ötdolláros pénzjegyeket, ötfontos venezuelai és husz boliváros bankjegyeket kobozott el. A lefoglalt anyag három autóból töltött meg.

— Ténylegesen végbement a Kassaa-oderbergi vasut nosztrifikálása. Kassáról jelentik: Mint ismeretes, hosszas tárgyalások után a Kassaa-oderbergi vasut igazgatóságát Kassára helyezték át Minthogy a Kassaa-oderbergi vasut alapszabályai eddig a magyar törvényeken alapultak és az igazgatóság tagjai túlnyomó részt magyar, részben osztrák állampolgárok voltak, szükségessé vált az igazgatóság átalakítása. Az erre vonatkozó közgyűlés ma folyt le a kassai államvasuti igazgatóság épületében. A közgyűlésen összesen 108.733 részvény volt képviselve, melyet az állam szerzett meg. Az igazgatósági tanács elnökévé Kamenecky dr. vasutminisztériumi osztályfőnököt, a felügyelő bizottság elnökévé pedig Otta osztályfőnököt választották meg.

— Tizenharmadik dolláros öröksőségi adó. Newyorkból jelentik: Harknes István newyorki polgár özvegye halála alkalmával 107 millió dollár örökség maradt hátra. Az örökség után az öröksőségi 18 millió dollár fizettek öröksőségi adó címén, amely Amerikában is a legnagyobb tétel.

— Amerikai nász egy indiai maharadzsa-családban. Londonból jelentik: Az indoei volt maharadzsa — mint Bombayból jelentik — maga ellen ingerelte az indiai közvéleményt, mert nőül akarja venni az amerikai Miss Millert. Az esküvő már ki van tűzve, Ceylonban lesz és azután a fiatal pár európai násztra készül. Indore kormányása és lakossága fel van böszülve és olyasfélére emlegetnek, hogy a volt maharadzsa feleségét nem fogják bebecsülni Indoreba. De van még egy nagy baj, nevezetesen az, hogy a volt maharadzsa két felesége közül a fiatalabbik minden követ megmozgat és az egyházi hatóságokat is megnyerte a maga igazának. Az öregebbik feleség, akinek fia a maharadzsa lemondása óta törvény szerint trónörökös Indorenak, egykedvűen fogadta a hírt, hogy a maharadzsa amerikai leányt

Selyem florasnyia minden színben **Lej 98**
BLATT áruháza, Cluj

akar nőül venni, a második asszony, a fiatalabb feleség azonban dul-ful mérgében. Egy bombay-i újság megírja, hogy napok óta nem eszik, bezárkózott és legközelebbi rokonait sem akarja látni. Az indoei kormány arra is gondol, hogy esetleg a civillista megverésével vagy leszállításával fogja kényszeríteni a volt maharadzst, hogy álljon el a házasság tervétől. Mikor a maharadzsa tavaly lemondott, a kormány évi 60.000 font sterling járandóság fizetésére kötelezte magát és két felesége egyenként 15—15.000 fontot kap az államkincstártól évenként.

Jön **Bánky Vilma és Ronald Collmann**
Egy szerelmes éjszaka
film

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora
Vasárnap 3-kor: Dolly (Operette-repriz a szereposztással, Olcsó helyárakkal. Sorozatszám 203.)
Vasárnap 6-kor: Kúlváros (Ujdonság 4. édszer. Napi bérlet 27 sz. C. Sorozat 204.)
Vasárnap háromnegyed 9-kor: Muzsikás Ferikó (Kun Magda vendégjátéka Bérletszűnet. Sorozat 205.)
Kedd: Mersz-e Mária? (14. édszer. Bérletszűnet Sorozat 206.)
Kedd: Gül Baba (Lengyel Irén vendégjátéka. Bérletszűnet. Sz. 207.)
Szerda: Akácavirág (Lengyel Irén vendégjátéka. Bérletszűnet. Sz. 208.)
Csütörtök: Annabál (Lengyel Irén vendégjátéka. Bérletszűnet. Sorozat 209.)
Péntek: Végre egyedül. (Lehar operette-repriz. Kolbayval, Lászlóval. Premier-bérlet 210.)
Szombat d. u. 4-kor: Szép Heléna (Olcsó helyárak. Kolbayval, Farkas Lillivel. Sz. 211.)
Szombat este fél 9-kor: Végre egyedül. (A bérlet. Sz. 212.)
Vasárnap d. u. fél 3-kor: Boreza Amerikában. (Olcsó helyárak. Sz. 213.)
Vasárnap fél 6-kor: Mersz-e Mária? (Tizenötödöszt. Sz. 214.)
Vasárnap háromnegyed 9-kor: Végre egyedül. (B. bérlet. Sz. 215.)
Hétfő: Mersz-e Mária? (Bérletszűnetben. Sorozatszám 216.)

A színház iroda közleménye
Lengyel Irén vendégjátéka. Kedden este kezd meg három estére terjedő vendégjátékát Lengyel Irén. A művésznő azokban a szerepeiben fog fellépni, amelyekben Kolozsvárott legemlékezetesebb sikereit aratta. Kedden a *Gül baba Gábor diákját* fogja játszani, szerdán az *Akácavirágban*, csütörtökön pedig az *Annabál*-ban lép fel. Mindhárom előadást bérletszűnetben tartják meg. A jegyek már most megválthatók mindhárom előadásra.

Mersz-e Mária? Néhány napi szünet után, hétfőn folytatja a Mersz-e Mária című angol operette-revü diadalmas pályafutását a Magyar Színházban. A kárpóztos ujdonságnak hétfőn este lesz a 14-ik, jövő vasárnap a 15-ik és a rákövetző hétfőn a 16-ik előadása.

Végre egyedül. A legérdekesebb operettpremiernél is nagyobb érdeklődésre tarthat joggal számot az az operett-repriz, amelyre most készül a színház. Lehar Ferenc *Végre egyedül* című operetteje az egész világon megkapta a „Legszébb operett” címet. Zeneje a legfinomtűbb, legkéleletelesebb és legművészebb operett-költészet, amely a második felvonásban operai magaslatokra emelkedik. A *Végre egyedül*-t Kolozsvár mai közönsége nem ismeri, mert hiszen a háború kellős közepén mutatták be. Közönségünkre tehát az ujdonság varázsával fog hatni a *Végre egyedül* s mindenki meg fog győződni arról, hogy a bécsi kritikának igaza volt, amikor megállapította, hogy a darab Lehar Ferencnek legszebb operetteje, szebb a *Vig özvegy*-nél. *Eva*-nál, *Luxemburg grófjánál*, *Drótostónál* is. A *Végre egyedül* reprize penteken este lesz, a főszerepekben Kolbay Ildikóval, László Andorral, Mende Klárával, Leóvegyvel, Selmezyvel. Az operettet Izsó Miklós rendezi, a zenekart Török Emil dirigálja.

MORAVETZ-album 1928.

a zeneíró közönség legkedveltebb albuma. Tartalmaz 43 pompás zeneművet, egyik szebb mint a másik. 175 lej. — H-gedűkiadás 26 zeneszámmal 75 lej. Mindenkit kaphatók

UI ÉKSZERÜZLET
FENYŐ HERMANN
óra és ékszer üzlet
Cluj, Piata Unirii 23
Dus raktár a legmodernebb óra ékszer és díszárgyak-n.
Szoli kiszolgálásért a cég rég jó hírneve
TELJES GARANCIÁT NYUJT.
Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Lüsch kabatok gőzölése, szörmebundák tisztítása legolcsóbb Czink-nél, Cluj

Közgazdaság

Egységes eladási szervezetet létesítettek a nagy regáti fűrészfűrű-exportőrök és 12-15 százalékkal felemelték az árakat

(Bucuresti-Bukarest, január 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyik galaci angol hajóstársaság érdekes jelentéseket küld hetenként Angliába a román gazdasági helyzet alakulásáról. A legutóbbi jelentés részletesen foglalkozik a román fűrészfűrű-exportőrökkel és a következő megállapításokat tartalmazza:

Az elmúlt év mostoha viszonyai mellett a román fűrészfűrű-exportőrök és a vasúti tarifa csökkentése által előidézett bizonyos fokú javulás ellenére sem volt kielégítő. Ennek legfőbb oka az, hogy amikor a lej leromlott, a favállalatok hozzáigazították a termelési költségek tekintetében a román valuta értékéhez, most azonban, amikor a lej könnyebben feljavult, a termelési költségek nem sikerült hasonló mértékben leépíteni. Mindamellett különösen nagyobb távolságokra a román fűrészfűrű-konvenzionális volt és például Argentínába, valamint Perzsiába tekintélyes elhajlások voltak.

A fűrészfűrű-termelők és exportőrök egyébként hónapokig tartó tárgya-

lások után megállapodtak abban, hogy közös eladási szervezetet létesítsenek. Ez a szervezet már meg is kezdte működését azzal, hogy az árakat 12-15 százalékkal felemelte. Tekintettel arra, hogy az eddigi árak világgiazi paritásban már eléggé magasak voltak, nem valószínű, hogy az új árak fentarthatók legyenek. Mindamellett a külföldi vevők bizonyos mértékben már közelednek a romániai árhoz, de nagyobb tranzakciók ezeken az árakon nem fognak létre jöhetnek.

A német-angyal tarifakonvenció ellenére a romániai fa iránt nem csökkent az érdeklődés. A kitűnő minőségű romániai áru exportja, a lengyel ellenőrzésből származó nehézségek mellett is, emelkedő tendenciát mutat. Ebben a tekintetben azonban komoly veszedelmet jelent a februárban életbelépő új vasúti tarifa, mert a fuvardíjak mostani emelése semmivé zsugorítja a tavaly oly nehezen kivívott exporttarifa-csökkentés eredményeit. Az árak jelenlegi megszilárdulása is részben az új vasúti tarifának tulajdonítható.

Emelkednek a cipőárak. A nyersbőr és a félgyártmányok árának európai jellegű megdrágulása folytán a romániai cipőgyárak elhatározták a cipőáraknak 5 százalékkal való emelését. Hasonló tendencia mutatkozik a cseh-szlovák bőrfeldolgozó iparban is. Ott azonban elsősorban a szíjgyártmányok és a nyergesárak drágulása várható, amelyet valószínűleg a cipőárak emelkedése fog követni. A gyárak arra törekednek, hogy az áremelés méretei ne befolyásolják a cseh-szlovák bőripari cikkek versenyképességét a külföldi piacokon.

Országos vásárok Szilágyosmlyón. A városi tanács közlése szerint 1928-ban a következő vásárokat fogják Szilágyosmlyón megtartani: március hó 22-én és 23-án országos állat- és kiskakó, május 17-én, június 21-én és 22-én, szeptember 6-án és 7-én, október 25-én és végül december 20-án és 21-én.

Románia Almanachja, amelynek első kötete Zima Tibor volt képviselő, az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara akkori főtitkárának szerkesztése alatt jelent meg, új kiadójává a tulajdonosnő, mely a mű II. kiadásának adatgyűjtéséhez fokozott erővel kezdett hozzá. Az Almanach új szerkesztője Dr. Reichel Jenő, kiadóhivatala pedig Aradon, Str. Brancovici 3. szám alatt van.

Tovább tart a vasúti szállítás válsága. Megirtuk, hogy vagonhiány és áruhiány miatt a CFR vezérigazgatósága több tehervonatiárat beszüntetett. Az utóbbi napokban azonban az államvasutak két személyvonatszerelvényt is kivont a forgalomból. Az áruszállítás katasztrófális csökkenése tovább tart és most már tulsok az üres, illetve kihasználatlan vasúti kocsik. Emiatt az a régen óhajtott ideális állapot következett be, hogy a feladott árukat, akár milyen tételekről van szó, azonnal berakják és nem kell sorra várni a bejelentések rendje szerint. Egyedül a braszói felügyelőség területén van valamelyes hátralek a berakodásoknál, ahol körülbelül 200 vagon áru vár elszállításra. Ezt a mennyiséget öt nap alatt lebonyolították és akkor Brassóban sem lesz mit szállítani a vasútnak. Az export tekintetében a szokásos téli stagnálást mutatják a hivatalos adatok. Ezek szerint 2500 vagon különböző áru vár kivételre, azok kivül az egész ország területéről 2900 fedett és 3600 nyitott vagon áll megrakodás alatt Lengyelországba, Németországba, Ausztriába és Magyarországra irányuló árukkal.

Hirdessen az Uj Keletben

Tőzsde

Élénkülő kereslet mellett a piac megszilárdult

DEVIZÁK	Kolozsvár	Valutapiac 1928 január 28 (Rador)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárás						
Zürich	3145-55	—	—	49025	3145	11010	13861	64 60	1926
Newyork	163-6375	5193250	51940	254487	163 5	571 0	7 930	3375	—
London	791-37	2531	253112	11402	79175	2781	345825	15447	48750
Páris	643-5	2041	204150	—	640	2247 0	2738	13263	593
Milano	863-70	274950	2750	13425	863	3027 0	3 5350	1787250	32950
Prága	483-85	1534 1/2	1539	—	483	10947	2102	—	230 0
Budapest	2653-65	0 0	5080	—	2841	—	12399	59015	—
Bográd	—	91375	91375	—	283	—	124775	5941	17633
Bukarest	—	32	32	1565	—	—	3 1	435	20 0
Vasó	—	5820	1820	—	1840	—	6490	79 3	—
Bécs	2297-2305	73 0	7320	—	2297	—	803125	—	4756750
Berlin	3890-3900	123 6	123 60	—	3880	—	13632 0	16908	80410

Száz lejt árfolyama Zürich (uro) 320 Páris 1365 Budapest 351 Bécs 43500 Prága 20 0

A Temesvári Sváb Kereskedelmi és Iparbank érdeklőséget vállalt a nagyváradai Bognár és Szántó cégnél.

Nagyvárad tudósítónk jelenti: Néhány héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett, hogy a nagyváradai Bognár és Szántó borkereskedő cég tulajdonosa, Palcu Lázár, a legvagyonosabbnak tartott aradhegyaljai bortermelő eladta nagyváradai vállalatát Varga Antal bortermelőnek és kilépett a cégből. A kilépésre Palcu Lázárt az köztette, hogy többmillió lejt vagyon mellett fizetékentelen lett. Összes tartozásai 225 millió lejt tesznek ki, míg az aktívák 175 millió lejt értékűek. A mutatózó 5 millió lejes deficit fedezésére Palcu Lázár teljes vagyonát a hitelezők rendelkezésére bocsátotta.

Nagyon természetes, hogy Palcu Lázár vagyon helyzetét egyáltalán nem érinti a Bognár és Szántó céget, amely most még erősebb alapon nyugszik, minthogy a Temesvári Sváb Kereskedelmi és Iparbank 25 millió lejt forgótőkével bevonult a vállalatba. Az ilyenformán megerősített Bognár és Szántó cég lesz ezután a bánási, aradhegyaljai és órmelléki bortermelés értékesítési központja, amely az egész erdélyi piacot el fogja látni.

Nem szüntette be fizetését a nagyváradai Schwartz és Ullmann vasnagykereskedő cég

Nagyvárad tudósítónk jelenti: Egyes erdélyi lapokban tegnap az a hír látott napvilágot, hogy a nagyváradai Schwartz és Ullmann vasnagykereskedő cég fizetéképtelenséget jelentett és passzívái 30 ezer dollárt, valamint 12 millió lejt tesznek ki. Ezekkel a hírekkel szemben a tényállás az, hogy a régi és jömeneteli üzlet egyáltalán nem szüntette be fizetését, sőt esedékességét még tegnap is pontosan rendezte. Mindössze arról van szó, hogy a cég rövidlejáratu, 1-2 heti haladéki kört kért a nagyváradai bankhitelezőktől, amíg hatalmas kinlevőségeit inkasszálni tudja. A moratóriumot a nagyváradai pénzüntézetek a legnagyobb készséggel meg is adták. A cég megnyugtató helyzetére mi sem jellemzőbb, hogy a külföldi hitelezőknek nem is küldött moratóriumot kérő levelet.

Ajánljunk elsőrendű

husvétii italokat

50 literen felüli és vagontelekbeni mennyiségű kren, a legjutányosabb napl árakban és pedig Magyar, Ermelélt és gyulaférvári fajborok, 1-2 Asztali borok és 60 rok is minden mennyiségben. Készítő: 1570 t, saját terme és szilvrium és seprőpálinka. — Megrendelése és ket **Franz FEIGER Testvérek** céghez — S meut-Silvaniei — körünk

Fotofilm
Ipari, kereskedelmi vállalatok antériőr és csop rít-ívét tel-
készítesék FOTOFILM-kel Str. Regina Maria No 6/8. — Telefon 6-26

Részvénytársasággá alakítják át a nagyváradai Gitye Demeter és Fia gyárat

Nagyvárad tudósítónk jelenti: Nagyvárad egyik legrégebb és legfoglalkoztatottabb iparvállalata, a Gitye Demeter és Fia gépgyár és vagonjavító cég rövidesen részvénytársasággá alakul át. A vállalatnál a temesvári Timisiana Takarékos és Hitelintézet 2 millió 700.000 lejjel, a Banca Generala 500.000 lejjel, a Creditul Industrial pedig 1 millió 500.000 lejjel van érdekelve. A finanszírozó intézetek elhatározták, hogy újabb forgatóke folyósításával a gyárat részvénytársasági alapon fogják megerősíteni. Azok a hírek, mintha a vállalat fizetéképtelen volna, nem felelnek meg a valóságnak, mert a gyár passzívái körülbelül 10 milliót tesznek ki, a mivel szemben az ingatlanok és a gyári berendezés minimális értéke 16 millió lejt.

Bánky Vilma és Ronald Collmann
Egy szerelmes éjszaka
támb n

Kénsav, sósav, salétromsav
str. savak állandóan raktáron
Cserő B., Arad. P. A. Jancu 22.

A CLUJI
TACAMUL
Ezüstárgygyárban készült minden darab
éveszároz és díszárgy ezen
gyárjellet van elátva.
800-as finomság!
Gyártmányaink minden jobb ékszerüzletben megrendelhetők. — Viszonteladókunk: "TACAMUL" Ezüstárgygyár, Cluj, Strada N. Iorga 11/A
Telefon 4-82. Sürgőnycom: "Tacumul"

Férjhez adnám

több százezer lejt vagyonnal bíró gyermektelen özvegy sógoránmet középkorú izr. uriemberhez (esetleg gazdálkodóhoz). Komoly ajánlatokat referenciákkal "Egyetértés" jelge alatt a kiadóhivatalba kérek.

OMNIA
kereskedelmi beépítőség és adás-vétel iroda DEVA, Str. erdélyi Csarol 4.
vállal mindennemű képviseletet
Ház és ingatlanügyleti iroda. "Capax" közeli téglatoros tornakati

Vasárnap, 1928
Erec Jiszrael
vissza a z s f
Minden zsidó
bevezetéssel

Aranykönyvi
fa 300 lejt, egy
Okt. decemberi

Előző kimutatás
helyi szomorú
pokban jelent
arra, hogy mily
tűlt a KKL-mun
a szomorú igaz
jobb jövőt epp
földjének megv

Hittük, hogy
nálni fogják m
tatásunkat olva
kenységre. De
talas az ellenk
Közbejött akad
nukka-akciót g
előzőleg más ak
nek az évnek j
nagyszabásu.
akció hozhatja
felhívjuk olvas
nösen munkatá
ben gondoljana
kihhasználásra
-csupán, hogy E
erjen el, hanem
testvéreinket f
szüntessük eze

A tizenöt első

Felhozott	V
1687 okt	zsidó
dec.-ben	
lejt	
8 570	1
9 000	2
24611	3
15 157	4
10 51	5
1958	6
21599	7
5695	8
18 19	9
9 59	10
7000	11
6920	12
11256	13
127 6	14
—	15

A második kezelt változás
jelölik meg a
helyet es bá
helyre került.
mégis szép sz
csak összesség
mult évhez ké
lat. Meglepe
amely bizony
hogy pénzdel
lódése a jó
hét. Brassó
szott, de igen
évi eredmén
450.000 lejt.

Ujonnán je
Hátszeg és h
az első 15 kö
fos eredmény
előző kimutat
nem mutat
az évbén áll
Ugyanez von
amelyek zsid
kell, hogy é
helyet. Deva

Vasárnap, 1928 január 29

Erec Jisráel földjét a KKL váltja vissza a zsidó nép számára!

Minden zsidó testület aranykönyvet bevezetéssel önként meg a nevét.

Minden zsidó család! KKL-persely útján támogatja a szent földet Aranykönyvi bevezetés 20 font

1000 font 300 lei, egy kert 100 font, 1 hektár 1000 font

Oké. decemberi eredmény 578.968 - lei

II. számu kimutatás

Előző kimutatásunkban, amely az erdélyi szomorú események követő napokban jelent meg, már rámutattunk arra, hogy milyen nehézségek közé került a KKL-munka, de hivatkoztunk arra a szomorú igazságra is, hogy biztos és jobb jövőt éppen a KKL Erec Jisráel földjének megváltásával végez.

Hittük, hogy ezek a sorok ambiciósan fogják mindazokat, akik a kimutatásunkat olvassák, fokozottabb felelősségre. De a most megjelenő kimutatás az ellenkezőjéről tesz tanúságot. Közbejött akadályok nemcsak a cianokka-akciókat gátolták meg, hanem már előzőleg más akciókat is és most már ennek az evnek jobb eredményét csak egy magyszabásu, jól előkészített purim-akció hozhatja helyre. Erre már most felhívjuk olvasónk figyelmét, de különösen munkatársainkat, hogy kellő időben gondoljanak a purim mindenirányú kibaszására és ezzel segítsék elő nem csupán, hogy Erdély jobb eredményeket érjen el, hanem, hogy Palesztinában élő testvéreinket földdel lássuk el és megszüntessük ezzel a krízist.

A tizenöt első város december 31-én:

Table with 3 columns: Felhozott (1927 okt. dec-ben lei), Város neve és zsidó lélekszáma, Felhozott (1928 okt. dec-ben lei). Lists cities like Cluj, Timisoara, Braşov, Sibiu, Lugoj, Dej, Deva, Sighet, Alba-Iulia, and their respective amounts.

A második számu kimutatásban keletkezett változások meg egyáltalában nem jelölik meg az egyes városoknak stabil helyzetet és bár Targumures harmadik helyre került, a munkájának eredménye mégis szép szemben Temesváral, mely csak összeszerülve került előre, de a mult évhez képest gyenge eredményt mutat. Meglepető Oradeának a visszaesése, amely bizonyára csak abból eredhet, hogy pénzeit nem küldte be Szatmar fejlődése a jó sömör-munkának köszönhető. Brassó egytel ugyan hátrább eszszott, de igereteink vannak, hogy mult évi eredményét meg fogja duplázni, 450.000 lejre.

Ujjonnan jelentkezett az első 15 között Hátszeg és ha megtartja tempóját, végig az első 15 között számolhatunk vele. Lugos eredménye nem kielégítő, mert az előző kimutatás óta semmilyen fejlődést nem mutat. Reméljük, hogy Dej ebben az évben állandosulni fog a 15 között. Ugyanez vonatkozik Sighet és Bistrítára, amelyek zsidó létszámuknál fogva meg kell, hogy őrizzék eredményükkel ezt a helyet. Deva az elmúlt kimutatás óta

megdupláztta eredményét, és hisszük, hogy ezt a mértéket követni fogja az év folyamán. Albajulia is bekerült a 15 közé, vajjon tartani fogja-e helyét? A kiesettek közül legmeglepőbb Arad. Bár az újjaorganizált bizottság bizonyára ambiciósan fogja, hogy méltó helyet biztosítson magának.

A helységek szerinti rovatban szereplő városok száma a mult kimutatásban 53-ról 39-re csökkent, ami 14 helységnek a munka hiányát jelenti és valamint azt is, hogy ebben a rovatban ezek a helységek a legtöbbször mások, vagyis nem állandó a munka, hanem időközönként visszatérő, bizonytalan.

Kíváncsinos volna, hogy KKL-biztosaink hónapról-hónapra rendszeresen teljesítsék feladatukat Erec Jisráellel szemben.

Még jöhetnek új meglepetések az egyes újonnan feltűnő városok közül mert nem kételkedünk benne, hogy ez a verseny az egyes városokbeli munkatársainkat arra ambiciósítja, hogy kivégyék-melto részükkel ebből a szent munkából.

Már most bejelentjük, hogy a következő kimutatástól kezdve, az egyes városok kihelyezett perselyszámához viszonyítva az üritelt perselyek átlagos eredményét is táblázatosan fogjuk közölni, hogy kitűnjék, melyik város végzi a legszebb és legintenzívebb perselymunkát. Kérjük tehát, hogy mindenki adja meg a kihelyezett és eredményesen üritelt perselyek számát, hogy a táblázatban feltüntessük.

A Keren Kajemeth Lö'israel Erdélyrészi Irodá dhoz 5688 K z'le 7-től 7-ig a hóvetkező adományok folytak be:

Table titled 'Adományágak szerint:' listing various items like Persely (214) for 109,524 lei, Akciók for 6,611 lei, etc.

1927. december 1-től december 31-ig befolyt 210 723 75 lei

Helységek szerint:

Alba-Iulia, Steinherz Manó 5278- (8508), Blesd Wégner Mici 500 - (2155) Arad, dr Vajda Jakab 948- (5948) - Baia Mare: Salomon Perach 2700 - Bistriţa: Herschmann Föousz 1964 (7 9), Borgoprund: Scha isten Hermann 830, Brad, Fischer Sándor 4295, Brasov: Klein Dávid 10.369 (31.63) Careii: Dr. Fehér Ferenc 300 (3049), Ceica: Goltieb Gyula 1036, Cehu-silvaniei: Schreiber Ilona 1674 Chisneiu: Princ Jenő 4207 (6216) Cluj: Keren Kajemeth Iroda Str. Baron L. Pop 10. 17.349 (83621), Curtea: Ohrenstein Füöp 540 Dej: Sternberger Sarolta 8735, Deva: özv. Mihály Károlyné 4452 (8715), Dioc-sanmartin: Kasztner Miksa 2000, Ditrau: dr József Ede 1300 (2200), Fagat: Deutsch László 700, Fágáras: Thierfeld Mór 2171, Georgiu: (Orastiehoz) 970 Hatseg Löwy Lipót 20165 Hu edora: Hrs.henhauer Jenő 180., Ilia: Klopót Ferenc 2146 Ineu:Vértes Ignác 1794 (2371), Lipova: Straussman Jakab 1070 (3740), Mercureaniraj: Ketész Proskó 1220 (566), Mihaltáru Lindenteid Noé 2482 (3882) Mir-sulmare Israel Magda 422, Oradea: Keren Kajemeth Irod. str. Pavel 21. 5997, (49771), Orastie Weisshaus László 5494 Orasulnu Löw Lajos 447, Pecica: Kramer Szerén 1800, Piscoit Gerendás Jenő 336, Perrosen: Hunyad Andor 1000 (1869) Reghinu sásesc: Frank Emil 3129 (6374), Resita Schwartz Géza 10.500 (17887) Sausud Mandel Sándor 303, Salonia Mare Dr Kálmán Jenő 910 (1321), Sarmasag Stern Arnold 370, Sätmar Dr. Steinberger Ernő és Borgida Sándor 6986 (32675) Sibiu Spielmann M Elhezer 5669 (16929), Sighet: Keren Kajemeth Iroda, Str. Bogdan Voda

20. sz. 4850 (8625), Surduc Becker Henriké 300, Targumures: Keren Kajemeth Iroda, Str. Nic. Ganea 2. szám 17.559 (66.118), Targusacues: Gruber Zoltán 730, Timisoara: Keren Kajemeth Iroda, Str. Mercy 2. sz. 30.274 (74.507.50), Turda: Salamon Béla 30, Vinjui-de-jos: Dr. Vajna Izidor 450.

Legjobb persely Lej 1106. Dr. Jordán Viktor, Satmar.

900 leies persely: Arad: Finkelstein József 948.

800 leies persely: Cluj: Friedmann Lipót 33.

600 leies persely: Targumures, Serbu Zsigmondné 631.

50 leies persely: Brasov: Szegő Árpád 508, Brad: Néhai Klein Mórné emlékére 572, Fischer Sándor 540, Löbl Ráchel Klárka 500, Cluj: Szenes Károly 561, Hufeg: Ábrahám S. 502.

400 leies persely: Cluj: Dr. Balázs Endre 414, Craguia: Balkányi Fila 400, Haeg: Sindicatul 436, Ilia, Özv. Klopót Mórné 439, Vinjui-de-jos: Dr. Vajna Izidor 450.

300 leies persely: Bart: Klein Józse 390, Bra-ov: Springer Mór 38., Scud Vilmosné 353, Fodor József 308, Dej Rosenzweig Jeh da 310, Deva: Dr. Löw J. 340, Fágáras: Farkas Lajos 30., Georgiu: Pécsi Lajos 300, Ilia: Kohn Henrik 326, Feigenbaum Mór 324, Dr. Korányi Sámuel 303, Ineu: Stern János (Beliu) 322, Vértes Ignác 310, Surduc: Becker Henriké 300, Salonia: Özv. Weinerné 335, Satmar: Sömer Otthon 300.

Perselyek: Alba-Iulia: részl. hiányz. 1517, Baia Mare: Sömerek ürit. Kováts E. 186, Grünfeld B. 170, Bernát D. 145, Róth Farkas 145, Berényi S., Klein H. 18-108, Izsák M., Hirsch J. 100-100, 58 kisebb 1638 (2700), Bistriţa: Sömerek üritése, részl. hiányz. 1964, Borgoprund: Lehr J. 125, Karmol H. 100, kisebbek 520 (745), Brad: Bernát A. 289, Dr. Kugel D. 227, Winkler L. 221, Dr. Breer Berné 210, Kugel M. 220, Fischer Sándorné 170, Kugel M. 112, Kugel B. 155, 10 kisebb 477 (4095), Bra-ov: Salamon N. 200, Keimer L. 226, Fleischmann N. 120, dr. Deutsch E. 215, Ö.v. Fuchs Mórné, Salamon A., Grünfe d N. 200-201, Schwarz D. 191, Adler O. 190, Guth és Weiss 164 Kohn N. 150, Wachtel V. 139, Reiner J. 130 Menzel Gy. 148, Brmann Izidor 131, „Ora“ 128, Sebbesi I. 120 Stern A. 115, dr. Adler L. 107, Erdélyi O., Sole J. 102-102, Konkordia Filt, dr. Farkas L., dr. Ritter S. dr. Adler, G. Höffinger J., Weisz M., Gál J., Rosner S., Feller Lázáré, Beregi M., Springer M., Grün Ottóné, Szegő L., Szegő J. 100-100, 84 kisebb 356 (10.069), Cehu-silvaniei: Ceré es Ceróth mizrachii ürit. részl. hiányz. 1200, Ceica: Ö.v. Schwarz Adolfiné (Dobresti) 179, Keller D. 120, Ritter M. 110, Ritter Tilda 108, Erzmann A. dr. Ritter Gy. 100-100. 6 kisebb 319 (1036).

Cluj: Sömerek ürit. összesen 571 pers. bõ, 1323 lei. Kvuca „P.“ 129 pers. Hitadrut Haavoda: 224, Vit elmann 200, Sömér-zervelet 171, Dr. S önyö G. 151, „Saitas“ 160, Dr. Weisz F. 111, Katz és Mendel 103, 69 kisebb 1720, Kvuca „Zwi“ 75 pers. Mensa Academica 243, it, Ezra 240, Léderer A. 100, 24 kisebb 819, Kvuca „Sga“ 50 pers Kishitbank 128, Salamon S. 100, 32 kisebb 1213, Kvuca „Daganja“ 45 pers. Schwarz J. 197, 15 kisebb 472, Kvuca „Nachas“ 45 pers Feurstein K. 203, 23 kisebb 512 Kvuca „Dior“ 13 kisebb 323 kvuca „Suai“ 91 pers. Fischer Lipót 210, Fischer Sándor 100, 52 kisebb 1638, Kvuca „Gámá“ 86 pers. Grünblatt S. 221 Klinger J. 200 Fuchs M. 150, Király M. 139, 38 kisebb 926, Kvuca „Jóná“ 29 kisebb 417, Dej: Dr. Havas Jenőné 108, Schwimmer E. Biró és W. Rosenzweig M. 100-100 kisebbek 2397

(Folytatasa a következő számba)

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszer közlésnei egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állatkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Ap óhi detes-k díja előre fizetendő. Jelgés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg meilekeive van. Tűgyezési hírek díja 250 lej, e oti zetek nek 150 lej.

Figyelje!
Aja, los ug emkosa, kezeli és frissen olvasztott
libazsirt, libabört és hájat
a egolcsebb napi árak mellett.
FRIEDMANN M. ORADEA, Srada

Kereskedelmi
Cs nos, 32 é es
Furnérok
Hunwald
Cluj, Str. Vlahuta

Belvárosban
Román kurzus
Gramofon
heber és zsargon lemezek

Zongorórakat
Butorozott szoba
Butorozatlan

SAFRUTH
nál
CLUJ
Eladó egy kiváló hangu mesterhegedő.

Petroşeni-be
ha jön keress fe
az egyetlen kőser
éttermet.

Gyümölcsfát
Össz. ültessen!
E ajánlunknak meg

Szólóoltványok
garantált fajtisztán
Caspari Fr-nél

Ipari, kereskedelmi vállalatok...
Collmann
szemes éjszaka
szav, salétromsak
AMUL
színház

A MATILD-viz mindenütt kapható

EGY SZIV ELSÜLLYEDÉSE

Irta: Stefan Zweig

— KIS REGÉNY —

Fordította: Gaál Gábor

Az öreg ember, egyedül önmagával, nézett szemekkel meredt az új habárta-
lan örességbe. Valami mellette fokúdt a
sötétben és mélyen lélekzett; emlékezni
próbált, hogy az a test, mely a vele közös
szobának a levegőjét issza, ugyanaz
amelyet égő fiataliságában megismert, az
a test, amelyik gyermekét adott neki s
mely a vér legmelegebb titkával van
hozzáköltve; újra meg újra kényszerítette
tudatát, hogy az a puha és meleg mel-
lette, amit megérinthetne a kezével, va-
lamikor az élet volt az életében. De kül-
önös: ez az emlékezés már nem mozga-
zott meg benne semmiféle érzést. S fele-
szere léleketlenek ütemét ugyanazzal a
közömbösséggel hallgatta, mint a nyitott
ablakon át beismert apró hullámokat,
melyek kolyogva cuppantak a part köve-
csin. Mindez messzi és lényegtelen volt,
már csak egy mellette levő, esetleges és
véletlen szemlét: ami egyszer és minden-
korra elmúlt.

Egyszer még felremegett: a szomszéd-
bar egész halkán és alafonosan felnyit
a lánya ajtaja. „Ma tehát ismét.” — ha-
lottak vélt szívében ezt a kis éles szu-
rást érezte még. Egy pillanatra, mint egy
idegszál még átremegett valami rajta,
mielőtt végleg kihalna. Elmúlt azonban
ez is: „Tegyen, amit akar! Mi közöm
már hozzá?”

S az öreg ember ismét visszahanyat-
lott párnájára. Fájó halántékát lágyan
bevonata a sötét s a kék hűvösség jöteko-
nyán szívárgott vérebe. S az erőltet érzé-
keket csakhamar elhomályosította a vé-
konyszövetű álom.

Mikor a felesége reggel felbredt, az
öreg ember már kabátban, kalapban
volt.

— Mit csinálsz? — kérdezte még fél-
álomban.

Az öreg ember nem fordult meg. Kö-
zönyösen tűrte tovább a bálóinget kez-
táskájába.

— Nagyon jól tudod, hogy vissza ut-
azom. Csak a legszükségesebbet viszem
magammal, a többi pedig utánam küld-
heted.

Az asszony elijedt. Mi ez? Így még
sohase hallotta csengeni a hangját: jég-
hidegen és jégmerően esett ki minden-
szó a fogai közül. Mind a két lábával ug-
rott ki az ágyból:

— Csak nem akarsz elutazni... Várj...
Utazunk mi is, már megmondtam. Eva-
nak...

Az öreg ember azonban leintette:
— Nem... nem... Ne zavartassatok
megalokat.

Es anélkül, hogy körülnézett volna, az
ajtóhoz ment. Hogy a kilincset lenyomja,
egy pillanatra le kellett tenni a közi-
fiskát a padlóra. Es ebben a remegő pil-
lanatban emlékezett: egyszer tette így le
idegen ajtók előtt a mintakollektát mi-
előtt kimélt volna egy hátrafelé szóló
hajlongással, szervilisen a további meg-
mondásokra ajánlágatva magát. Itt azon-
ban már nincs semmiféle illet számára:
ezt elhagyott minden köszönést. Egy
szempillantás és egy szó nélkül emelte
fel ismét az utitáskáját és csapta be az
ajtót önmaga és előbbi élete között.

Anyja és lánya nem értették mi törté-
nt. A felbűnően büszke és határozott
magatartás azonban nyugtalanította
mind a kettőt. Tüstént leveleket írtak
utána a délnémetországi otthonba, körül-
ményesen magyarázkodó tartalommal,
valami félreértésre gyanakodva, majd-
gyengéden, feli aggodalommal utazása
és megérkezése felől. Hirtelen engedé-
kenységgel kijelentették, hogy bármikor
készek tartózkodásukat megszakítani. Az
öreg ember nem válaszolt. Sürgős leve-
leket írtak. Sürgönyöztek. Válasz azon-
ban nem jött. Csak az üzlet részéről jött
meg az az összeg, melyet az egyik level
szükségessé tartott: ez is postautalvá-
nyon, a cégbélyegzővel, minden saját-
kező írás, minden szó nélkül.

A nyomasztó és megmagyarázhatatlan
állapot siettetle a hazautazásukat. S jól-

lehet sürgönyileg jelenték az öregeknek,
a pályaudvaron mégse várt senki; ott-
hon is minden készületlenül találtak.
Az öreg ember, mint az alkalmat-
zoltak bizonyították a sürgöny, szóra-
kozottan fekvő hagyta az asztalon és
minden utastás nélkül elment hazulról.
Este, már a vacsoránál ültek, amikor hal-
lották a villakapujában megjelenni: fel-
ugrottak mind a ketten és előre mentek.
Az öreg ember meglepetten meredt rá-
juk, — látszott rajta, hogy a sürgönyről
megfeledezett, — azonban a különösebb
érzés minden nyomra nélkül. Közönyö-
sen tűrte lánya öleléseit és hagyta, hogy
az ebédlőbe vezessék, s hogy ott mesélje-
nek neki. Nem kezdett azonban sem-
mit, szótalanul szívtá a szivarját, oly-
kor nagyon röviden válaszolt, olykor
azonban egy felt, mintha nem hallotta
volna a kérdéseket: olyan volt ilyenkor,
mintha nyitott szemekkel aludna. Az-
után nehezkésen felemelkedett és a szo-
bájába ment.

Es így volt a következő napokban is.
Nyugtalan felesége mába próbált egy ki-
merítő beszélgetésbe hozsájkolni: minél
izgatottabban kereste az erre való alkalmat,
az öreg ember annál állhatatosab-
ban tért ki előle. Valami megközelíthet-
lenül el volt zárva benne s még az ehhez
vezető út is befalazva. Még voltak éke-
zett az asztalnál. Ha lársaság volt, egy
ideig még hallgatva, magabiztosan kez-
ten ott ült mellette. De már nem vett
semmibe se részt s ha a vendégek be-
szelgetés közben véletlenül a szembe
néztek, kínos érzés lépte meg őket, mert
azokból egész vízenyösen és tompán egy
halott tekintet meredt el felettük.

Még az idegen előtt is feltűnt az öreg
ember növekvő különösége. Az ismerő-
sök már kezdtek oldalbábkni egymást,
ha az uccán találkoztak vele, mert a vá-
ros leggazdagabb polgára, mint egy kö-
dus osont a falak mentén gyűrött, kajla
kalapban, szivarban, poros kabátban,
minden lépésnél különösen ingva, leg-
főbbször felhangosan maga olé mor-
moiva. Ha késztűntök, felemelte ijedt
tekintetét, ha pedig megszólították, üre-
sen a beszélőre meredt és elfelejtett kezét
nyújtani neki. Némelyek azt hitték elő-
ször, hogy az öreg ember megsiketült és
hangosabban ismételték a szavakat. Vi-
solkedésének azonban nem ez volt a ma-
gyarázata, hanem az, hogy mindig bizo-
nyos időre volt szüksége, míg belső alv-
sából felbredt, a beszélgetés folyamán
különös elvesztétségében azonban ismét
visszaesett. Majd a szeméi hirtelen ki-
aludtak, hevesen főlbeszélte a be-
szelgetést és tovább támoogyott anélkül,
hogy a másik meglepődését észrevette
volna. Mindig egy tűnt, mintha valami
tompá álomból s az önmagával való fog-
lalkozás felbősi kábultatából zavarták
volna föl. Látszott rajta, hogy az embe-
rek nem léteznek már számára. Nem ér-
deklődött senki után. Nem látta saját há-
zában a felesége fojtott kétségbeesését.
Es nem törődött lánya tanácsalan kér-
déseivel. Nem olvasott semmiféle újsá-
got. Nem hallott semmiféle beszédet. Lé-
nyének elhomályosult közönyösségén
egyetlen egy szó, egyetlenegy kérdés se
hatol át, még csak egy pillanatra sem.
Még legsajátabb világa: az üzlet is ide-
gen lett számára; néha még beült az iro-
dába leveleket aláírni. Ha azonban a tit-
kár egy óra múlva jött, hogy a szögült
leveleket kivigyje, az öreg embert ugyan-
gy találta, ugyanazzal az üres tekintet-
tek, elálmodozva az olvasatlan levelek
fölött, mint mikor otthagyta. Végül ő
maga is felfedezte a fölöslegességét és
teljesen elmaradt.

A legkülönösebb s az egész város szá-
mára a legesodálatosabb azonban az volt,
hogy az öreg ember, aki sohasem
tartozott a hitközség hithű tagjai közé,
egyszerre vallásos lett. Ő, aki különben
mindennel szemben közömbös s minden
megbeszélés alkalmával pontatlan volt,
most egyszer sem mulasztotta el, hogy
pontos időre a templomba ne menjen.
Ott állt a templomban fekete selyem sap-

kában, vállai körül az imaköpennyel,
mindig ugyanazon a helyen, mint egy-
kor az apja, szoltárolva, ide-oda ingatva
fáradt fejét. Itt a felig elhagyott helyen,
hol a szavak sötéten és idegenül kong-
tak körötte, itt volt a legszívesebben
egyedül magamagával. Zavara fölé itt
egy bizonyos megbékélés lengett és a
mellében szunnyadó nagy sötéttel be-
szélt. Ha pedig halotti imákat mondtak
és a halott barátait és rokonait és gyer-
mekeit látta kötelezőségi megfátodot-
tan, újabb és újabb hajlongásokkal és fo-
gadkozásokkal isten kegyességét idézve
az elhunyt számára, akkor néha homá-
lyosak lettek a szeméi: tudta, hogy ő az
utolsó! Ő érte nem fog imádkozni senki.
Es morfolt ő is áhitattal az imádkozók-
kal s emellett saját magára gondolt, mint
egy halottra.

Egyszer késő este, egy ilyen elhomá-
lyosult vándorlásról ment hazafelé, ami-
dön utközben elérte az eső. Az öreg em-
ber, mint mindig, most is elfelejtkezett
az esernyőről s bár olasz pénzért kocsik
állottak készen s kapuk és széles üveg-
tetős bejárók kínáltak védelmet a hirtel-
len szakadó felhők elől, a különé tántor-
gott és ingadozott közömbösen a zápor-
ban tovább. Kalapja gyűrődései közt
esőpp töcsében gyűlt meg a szívárgó víz
s csorgó karjairól egész palatok folyták
be a lépéseit, mindezt azonban figye-
lemre se méltatta; esoszogott tovább,
szinte egyedül az elhagyott uccán. Így,
átázva és csurova vizesen, inkább hason-
lítva egy csavargóhoz, mint egy előke-
tően váró villa tulajdonosához, érkezett
háza kocsi feljáromához, abban a pillanat-
ban, mikor egy automobil messziről előre-
szórt fényével, szorosan mellette meg-
állt, vizes sarat fröcskölve a figyelemmel
gyalogosra. Az automobil ajtaja felsza-
kad s a villannyal megvilágított autó
belsejéből sietve a felesége lépett ki, mö-
götte az esernyő védeime alatt valami elő-
kelő látogató és egy másik férfi, ponto-
san a kapu előtt találkoztak össze. Az
asszony felismerte az öreg embert és el-
remült, amint észrevette luskosan, ösz-
szegyűrve, mint egy vízből kihuzott ruha-
darabot; akarátlanul is félrevonta a te-
kintetét. Az öreg ember mindjárt meg-
értette: a felesége szegyeite magát a ven-
dégei előtt. Minden izgalom és minden
elkeseredés nélkül, hogy a bemutatkozás
kínos kényelmetlenségét kerülje, mint
egy idegen, a pár lépéssel távolabb eső
cselédbejáróhoz ment: ott kanyarodott
be alázatosan.

Ettől a naptól kezdve az öreg ember,
saját házában, állandóan már csak a cse-
lédlepőst használta: itt legalább biztos
volt afeől, hogy nem találkozik senki-
vel. Itt nem zavart senkit és őt se zavarta
senki. Elmaradt az ékezkésekről is, egy
öreg szolgáló vitte az ételt a szobájába: s
ha a felesége vagy a lánya megröbált
behatolni hozzá, akkor zavart, de mégis
lelérhatatlan ellenkezései gyorsan ki-
tűszkolta őket. Végül is magára hagyták.
Leszóttak róla hogy érdeklődjenek
utána. Ő meg semmivel se törődött.
Gyakran hallott nevetést és zúvét átszü-
ródni a falakon a többi most már neki
idegen szobákból, odakintől pedig mé-
lyen az éjszakába, az előálló fogatok és
autók elroborzást. Azonban mindez oly
közömbös volt a számára, hogy még csak
ki sem nézett az ablakon: mit tartozik ez
rá? Csak a kutyája jött még néha fel hozzá
és feküdt az elfeledett ágya elé.

A kihalt szívében nem fűjt már semmi.
A fekete vakond azonban belül a test-
ben, vājált tovább és véresre szaggatta
a remegő húst. A rohamok hétről-hétre
szaporodtak. Végül engedett az orvosi
sürgősenek és egy alaposabb vizsgálat
elő állt. A professzor komolyan nézett s
óvatos előkészítés után egy nyilatkozott,
hogy az operáció elkerülhetetlen. Az öreg
ember azonban nem törődött el, csupán
zavartan nevetett: Hála isten, most tehát
már véget Vége a haloklászának; most jön
a jó. — a halál. Megállította az orvosnak,

hogy hozzátartozóinak bármint is mond-
jon, megállapította a napot és elkészült,
Elment meg utójára az üzletbe (ahol
már senkise várta és mindenki egy né-
zett rá, mint egy idegenre, leült még
egyszer az öreg, feketebőrrel behuzott
székre, amelyet harminc éven, egész éle-
tén át, ezer és ezer órán keresztül nyo-
mott kért egy Scheck-füzettel és hiteltöltte
az egyik lapját: ezt a Schecket azután el-
vitte a hitközség elnökének, aki az ösz-
szeg nagyságától szinte eléműlt. Az ösz-
szeg jötekonny intézmények javára s a
saját sirja gondozására adta. Hogy min-
den köszönetes elől kiterjen, hebesen ki-
topogott a szobából s bár közbe ejeltette
a kalapját, még le se hajolt, hogy fel-
emlje. Ezután egy, ahogy volt, hajdót,
fővel, ráncos és zavaros tekintetű beteg-
esen sajtó arcával kitámolygott a teme-
lőbe, (az emberek bámulva néztek utána)
a szülei sírjához. Pár séláló látta és csodá-
lkozott rajta ismétellen. Az öreg em-
ber a felig elporladt kövekkel, hosszan és
hangosan, egy beszélgetett ahogy az em-
ber emberekkel beszél. Bejelentette ma-
gát, avagy az áldásokat kérte? Senkise
hallotta a szavait — csak az ajkai mozog-
tak némán, mialatt egyre mélyebbre ha-
jolt hintázo feje. A kijáratnál koldusok
rohanták meg a jölsimertét; az öreg em-
ber bankjegyeket és rézpénzt kotorászott
ki gyorsan a zsebeiből s már mindent
vlosztott, amikor késve egy vén, ösz-
söpörödött anyóka bicegett elő és könyör-
gött előtte. Zavartan kutatótt összevissza,
de nem talált már semmit. Csak az újját
nyomta még valami idegen és sulvos;
az arany karikagyűrűje. Valaminő emlé-
kezés lebege be, — de gyorsan lecsa-
varta és a csodálkozó öregasszonynak
adta.

Az öreg ember, azután így, egész szo-
gényen, egészen kifosztva és egyedül az
operáló kés alá feködt.

Midőn az öreg ember a narkózisból
megégyezzen magához tört, az orvosok;
felismerve agaszató állapotát, a szobába
hívták feleségét és leányát, kiket köz-
ben már értesítettek az operációról. A ké-
ken árnyékolt szempillák mögöl csak fá-
radtsággal néztek keresztül a szemek:
„Hol vagytok? — meredeztek a szemek a
sohase látott hely minden fehérségében.

Ekkor a leánya, hogy valami kedveset
tegyen a szegény, enyészetes arc fölé ha-
jolt. S ekkor hirtelen valami felismerés
remegett föl a vakon körül tapogató szem-
ek csillagában. Egy esőpp, kicsi fény
emelkedett fel a pupillákban; hiszen ez
Erna, a leánya, akit végtelenül szeretett,
a drága és gyönyörű gyereket Lassan, na-
gyon lassan már keltő vált a keserű ajak
s egy mosoly, egy egészen kicsi mosoly
kezdett óvatosan a mosolytól rég elszok-
tolt szájon elharapódzni. Erna elől a
fájdalmas örömtől egész a szívéig meg-
rázva közelebb hajolt, hogy apja vére-
hagyott arcát megékoskolja.

Azonban ekkor — az édeskes parfum
voit-e az oka, amely emlékeztette, avagy
elvezett pillanatokra eszintelt a felig el-
kábított agy? — ekkor hirtelen ijesztő
vázlázson ment keresztül az imént még
boldog kifejezésű arc: a vértelen, szin-
telen ajkak egyszerre védekezően ösz-
ragadták a kezek erőszakosan dolgoztak
a takaró alatt és felemelkedni készültek,
mintegy félrelokni valami ellenszenveset,
hogy az egész test remegett az izgalmak-
tól.

— El... innen... el! — gyagyogták
artikulálatlanul, de mégis érthetően a fakó
ajkak. Es az ellenszeny oly rettenetes ki-
fejezést öltött a manekülni nem tudó re-
megő arvonásain, hogy az orvos aggo-
dalommal toltta fötre a nőket.

— Pétre beszél — suttogta — sokkal
jobb, ha most egyedül hagyják.

Az elterült vonások, alig hogy a két
nő távozott, ismét az üres kimerültségbe
váltottak át. Négy fojtottan lélekzett, de
már egyre mélyebbről hörgött a mell az
élet nehéz levegője körül. Csakhamar fá-
radt volt már, hogy ezt a keserű emberi
fájlálekot magába igya. S amidőn az
orvos vizsgálni próbálta a szívet, már
megszűnt fájni az öreg embernek.

(Végo.)

SZERKESZ
Cluj, S
Ejeli
ELŐ IZET
Egész
Egy
Ely
21. évf
1928.
*
Eny
A
Tűnő
Tárg
világ
Palesztin
alábbhagy
az a fizika
lyosodott a
palesztinai
uj föleledé
De ut, aho
minden
gyanuperre
ban — meg
lásával hog
olyan nehe
mörlegét
válságok
háboru ut
merve, a s
valami ren
munkanélk
szonót szá
ságuak, an
voit. Ném
zás krízise
számot.
A krízis
nyitottak.
kéanyteleue
év kienve
minera s
vesszerű k
Ezek közü
fő, a többi
Nem mint
menyieket
tudtak ele
A krízis a
gyökereiser
san érin
munkássá
kiskereske
lágyszervezi
Palesztin
mindenki
egy hogy
gen át né
litika pedi
doriás pro
modják, h
száma elé
Türhető, l
de egyre
doriás sta
idejött, f
érezte, hog
pitalisták
tökből áll
gött a vil
állanak. E
tani az or
Pénzt s
másutt k
kellemesek
körülmeny
azonban
radt, sőt
a Palesztin
feladón v
azonban a
tak közben
zalmukat
sukat, ne
vinni a t
ősi energi
megvan a
ben törtér
rően cha
Akas